PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

- Cena 90 lir

Leto XXVII. Št. 268 (8056)

TRST, torek, 16. novembra 1971

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknem, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 pa v tiskarni «Slovenija» v gozdu pod Vojskem pri Idriji. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

SESTANEK PREDSTAVNIKOV PLI, PSDI, PSIUP, PRI, KPI IN PSI

Dosežena enotnost laičnih strank o referendumu in o razporoki

Možnost popravkov ob spoštovanju osnovnih načel zakona Fortuna - Zaključena seja CK KPI

RIM, 15. — V pisarni poslanca Orlandija so se danes zvečer sestali predstavniki laičnih strank, ki so razpravljali o vprašanjih razporoke in referenduma. Izbrana je bila takšna oblika sestanka, da je čim manj obvezujoča, rečeno je tudi bilo, da ploh ne gre za sestanek predstavnikov strank, vendar gre v bistvu za koordiniranja stališč laičnih strank v odnosih do

Po sestanku je bilo izdano kratko uradno poročilo, v katerem je najprej navedeno, kdo so bili prisotni: Bozzi in Cottone (PLI), Orlandi (PSDI), Prisco in Ceravolo (PSIUP), Buffalini, Barca in Spagnoli (KPI), Reale (PRI), Pieraccini, Bertoldi in Vagno (PSI) ter Carrettoni (skupina Parri).

Na osnovi uvodnega poročila poslanca Bozzija so primerjali različna stališča in to tudi v zvezi s številnimi stiski, do katerih je prišlo med predstavniki raznih strank, vključno s KD, o razporoki in o referendumu. Prisotni so bili mnenja, da zakon Fortuna - Baslini - Spagnoli odgovarja potrebam italijanske družbe in so preučili možnosti primernih popravkov. Med prisotnimi je prišlo do pomembnega skupnega mnenja, nato pa so se dogovorili, da bodo poročali v svojih strankah o stvareh, ki so v njih pristojnosti.

Očitno gre za prvi sestanek, kateremu bodo sledili drugi. Zanimivo pa je, da je tajništvo PSI izdalo nekako poluradno sporočilo, v katerem se sklicujejo na stališče zadnjega centralnega komiteja, ko je bila ugotovljena velika važnost zakona o razporoki, istočasno pa tudi resne politične nevarnosti, ki jih predstavlja referendum. Na tak način bi obnovili pregrade, ki so bile razbite med bitkami v zadnjih letih in celotno politično življenje bi se preokrenilo v smeri integralizma in reakcije. Zaradi tega so socialisti pripravljeni, da razpravljajo o tem vprašanju poudarjajo pa, da ni možna rešitev, ki bi spremenila osnovna načela zakona, ki bi bila v nasprotju s suverenostjo države, ali v nasprotju z načelom enakosti vseh državljanov v odnosih do zakona. V poročilu je nadalje govor o pritiskih in se zaključuje, da gre za tako pomembno stvar, da bo o njej dokončno razpravljala direkcija stranke.

V nedeljo se je zaključila seja centralnega komiteja KPI z odgovorom namestnika tajnika stranke Berlinguerja, ki je ponovil osnovno geslo o nujnosti demokratičnega preokreta, ki bo tudi geslo na prihodnjem kongresu KPI. V nedeljo so tudi izbrali dve komisiji. Prva se ukvarja z organizacijsko strukturo in z vodstvenimi organi stranke, druga pa z resolucijami in raznimi političnimi dokumenti. Prvo komisijo vodi Berlinguer, sestavljajo pa jo: Aglione, Alinoi, Amendola, Bolchini, Bufalini, Carossino, Colombi, Cuffaro, Furia, Di Giulio, Galetti Imbeni, Ingrao, Marmugi, Pajetta, Pavolini Pecchioli, Petroselli, Pieralli, Quecioli, Scheda, Seroni, Serri Sicoli in Verdini. Gre očitno za komisijo ki bo v znatni meri določala o bodoči strukturi italijanske komunistične partije in je zanimivo, da je prvikrat v povojnih letih v tako vplivnem organu tudi tržaški predstavnik tajnik tržaške federacije KPI Cuffaro.

V nedeljo zvečer se je zaključil XXXI. vsedržavni kongres PRI, ko so glasovali o dveh resolucijah. Glasove so prešteli šele danes zjutraj in je prejela levičarska opoziciiska struja «Riscossa Repubblicana» dvakrat toliko glasov kot na prejšnjem kongresu, še vedno pa komaj 3,53 odst. in bo imela tri mesta v 90-članskem vsedržavnem svetu. Stvarno razmerje sil je torej ostalo neizpremenjeno, vendar pa je zanimiv določen pritisk v smeri proti levi.

Minister za proračun Giolitti je danes na tiskovni konferenci izjavil, da bodo lahko v kraišem razdobju investirali 1.200 milijard lir kot sta v zadnjih dneh odločila ministrstvo in medministrska komisija za gospodarsko načrtovanje — CIPE. — Giolitti je nato govoril tudi o gospodarskem položaju in je dejal, da še ne moremo biti optimisti, da pa lahko nekatere podatke sprejemamo z zadovoljstvom na znanje.

Poslanska zbornica je danes nadaljevala razpravo o členih zakona o reformi univerz.

V NEDELJO V PALERMU

Zverinski fašistični napad na komunistična mladinca

Po mnenju preiskovalca gre za dvojni poskus umora in kriminalno združevanje

PALERMO, 15. — Škvadra kakih 12-13 pripadnikov MSI je v noči med soboto in nedeljo čakala v zasedbi v Ul. Gioacchino Di Marzo sinova komunističnega poslanca Cipolla. Ko sta se vrnila domov, so ju strahotno napadli ter pobili z železnimi palicami, tako da imata številne rane po telesu. V začetku so se bali za njuno življenje, vendar so kasneje sporočili, da ni večje nevarnosti. Očitno pa je, da gre za napad proti Gaetanu Cipolli, ki ima 21 let, in proti Giuseppu, ki ima 23 let in ki je tajnik deželne federacije FGCI, ki ni bil omenjen na običajni pretep, temveč je bilo za resno namero, da se oba napredna mladeniča fizično uničijo.

To je ugotovil tudi preiskovalni sodnik, saj so že aretirali štiri od 12 škvadristov. Preiskovalni sodnik Petrone je izdal zaporni nalog za 19-letnega Roberta Corrara in v zapornem nalogu je rečeno, da ga dolži dvakratnega poskusa umora in združevanja s kriminalnimi nameni.

Okrog 13. ure pa je prišlo do novega, prav tako nesramnega fašističnega napada, ko so fašisti prebili in resno ranili 18-letnega Antonia Maccalusa, sina deželnega tajnika KPI Emanuela Maccalusa. Tudi tega fanta so takoj odpeljali v bolnišnico.

Zdravstveno stanje obeh sinov komunističnega senatorja se je danes izboljšalo, kot se je tudi izboljšalo zdravstveno stanje Antonina Maccaluse.

V zvezi s tem napadom je skupina komunističnih poslancev vložila interpelacijo, v kateri opozarja vlado na nove fašistične provokacije, da je v Palermu prišlo v noči 13. novembra do pravega atentata, ko so fašisti hoteli ubijati. V Palermu to ni izoliran pojav in do nasilja prihaja tudi v drugih mestih. Dejstvo pa je, da so škvadristi in pretepači v Palermu znani, da so jih mnogokrat že prijeli, da pa so jih vedno izpustili, tako da lahko nadaljujejo s svojimi zločini.

Deželni tajnik PSI Saladino je dejal, da so fašisti ponovno dokazali svojo resnično vlogo, da jim gre za nasilje in nered. Deželna tajništva CGIL, CISL in UIL pa so izdala sporočilo, v katerem pozivajo sodne oblasti, da zapro in obsodijo napadalce.

V poslanski zbornici je danes odgovoril na vprašanja podtajnik ministrstva za notranje zadeve Sarti, da gre v primeru napadov na brata Cipolla in na mladega Macalusa za tipični kriminal: strahopetnost, načrtnost, nasilje. Gre za odkriti politični zločin, za divje nasilje. Sarti je nato orisal dogodke zadnjih dni na Siciliji, ko so z nasiljem pričeli mladinci, ki pripadajo misovski organizaciji in da je policija aretirala nekatere napadalce, ki jih je predala sodišču. Sarti je v imenu vlade odločno obsodil napadalce in dejal, da je vlada odločena, da v sodelovanju s sodnimi oblastmi zatre nasilje.

PARIZ, 15. — Danes je prispel na uradni obisk romunski zunanji minister Corneliu Manescu, katerega je na letališču pozdravil francoski zunanji minister Maurice Schumann.

Delegacija zvezne skupščine SFRJ odpotovala v Moskvo

BEOGRAD, 15. — Na vabilo vrhovnega sveta Sovjetske zveze je danes odpotovala v Moskvo delegacija zvezne skupščine Jugoslavije pod vodstvom podpredsednika dr. Marjana Breclja. Dr. Brecelj je pred odhodom izjavil, da so stiki med zvezno skupščino Jugoslavije in vrhovnim sovjetom ZSSR postali redni. Zvezna skupščina Jugoslavije želi utrditi in nadalje razvijati sodelovanje in prijateljske odnose med obema državama na načelih, ki so bili skupno določeni z beograjsko deklaracijo leta 1955 in ponovno potrjeni s skupno izjavo Tito - Brežnjev. Dr. Brecelj je izrazil prepričanje, da bodo razgovori z zastopniki vrhovnega sovjeta in zastopniki sovjetskih gospodarskih, znanstvenih, kulturnih, prosvetnih in drugih organizacij prispevali k nadaljnemu razvoju sodelovanja med Jugoslavijo in Sovjetsko zvezo. Jugoslovanska delegacija bo med desetdnevnim bivanjem v Sovjetski zvezi obiskala poleg Moskve, Novosibirsk, Leningrad in Frunze v Kirgiziji.

BEOGRAD, 15. — Po aretaciji grških rodoljubov uglednih antifašističnih borcev, Drakopulosa in Barcelidisa, je predsednik zveznega odbora Zveze borcev Jugoslavije Marjan Cvetković brzojavno zahteval od svetovne zveze bivših borcev, da vloži ves svoj ugled in se zavzame za njuno osvoboditev.

Več kot 50 načelnikov delegacij izreklo dobrodošlico

Pozdrav skupščine OZN kitajskim delegatom

Pekinški predstavniki uradno zasedli svoja mesta v mednarodni organizaciji

NEW YORK, 15. — Delegati Ljudske republike Kitajske so danes uradno zasedli svoje mesto v generalni skupščini OZN, kjer so jim priredili zelo topel sprejem. Predstavniki več kot petdesetih držav so na današnji seji stopili na govorniški oder ter izrekli pekinškim zastopnikom dobrodošlico.

Kitajski delegati so dospeli v stekleno palačo pol ure pred začetkom seje. Načelnika delegacije Čao Nuang-huaja in stalnega predstavnika v varnostnem svetu Kuang Huaja so spremljali še trije diplomati, kakih dvajset spremljevalcev pa je sledilo seji iz prostorov, ki so namenjeni za publiko Delegati so sedli na mesta, kjer so še pred tremi tedni sedeli predstavniki Formoze.

Najprej je delegatom izrekel dobrodošlico predsednik generalne skupščine. Indonezijec Adam Malik, ki je dejal, da je prihod Kitajcev «zgodovinska priložnost» ter da bo njihovo sodelovanje pri delu OZN okrepilo učinkovitost akcij svetovne organizacije. Po besedah Malika bo sedaj OZN bolje odražala realnost na svetu.

Tudi sam ameriški delegat George Bush, ki je do pred kratkim vodil v stekleni palači intenzivno kampanjo, da bi preprečil izključitev Formoze, je prevzel besedo in poudaril, da so ZDA želele, da bi Kitajska dobila svoje zastopstvo v svetovni organizaciji, ker bo to omogočilo boljše delovanje v korist miru in pravičnosti. Vodja italijanske delegacije Vinci pa se je v svojem posegu skliceval na nedavne izjave zunanjega ministra Mora v komisiji za zunanje zadeve parlamenta, ko je vstop Kitajske označil za najvažnejše dejanje 26. zasedanja generalne skupščine.

Zaradi številnih delegatov, ki so prosili za besedo, se je seja zelo zavlekla. Zadnji bi moral govoriti še pekinški predstavnik, ki se bo zahvalil za dobrodošlico, mogoče pa tudi orisal smernice, ki jim misli njegova delegacija slediti v skupščini. Za njegov govor vlada zato precejšnje pričakovanje.

VČERAJ PRVI POGOVOR S SARAGATOM

Avstrijski predsednik Jonas na uradnem obisku v Italiji

Predsednik Saragat izraža dobrodošlico avstrijskemu predsedniku Jonasu. Na levi ministrski predsednik Colombo. (Telefoto ANSA)

RIM, 15. — Avstrijski predsednik Franz Jonas je dospel danes na uradni obisk v Rim. To je prvi obisk nekega avstrijskega predsednika v Italiji, odkar obstajata obe republiki. Jonasa spremljajo na obisku zunanji minister Rudolf Kirchschläger, minister za trgovino, obrtništvo in industrijo Josef Staribacher in druge visoke osebnosti.

Na letališču v Ciampinu je avstrijskega gosta pričakal predsednik Saragat, ki so ga spremljali predsednik vlade Colombo, zunanji minister Moro, predsednika zbornice in senata Fanfani in Pertini in drugi. Na letališču sta si predsednika izmenjala pozdrave: oba sta poudarila, da je to prvi obisk nekega avstrijskega predsednika v Italiji, kar dokazuje, da so dozoreli pogoji, da obe državi še bolj razširita n poglobita dvostranske odnose na vseh področjih. Oba predsednika sta tudi izrazila prepričanje, da bo obisk prispeval k nadaljnji krepitvi prijateljskih vezi med obema narodoma, v interesu ne samo obeh držav, ampak tudi vse Evrope.

Na poti z letališča na Kvirinal se je sprevod ustavil pred Kolosejem, kjer je rimski župan Darida izrekel gostu dobrodošlico.

Jonas je imel s Saragatom prvi zasebni razgovor, ki je trajal pol ure.

Popoldne pa je bil na Farnesini prvi pogovor med zunanjima ministroma Morom in Kirchschlägerjem, ki so se ga udeležili tudi minister Staribacher ter člani obeh delegacij. Najprej so preučili vprašanje odnosov med Avstrijo in EGS

Moro in Kirchschläger sta nato izmenjala misli o izvajanju operativnega koledarja v zvezi z reševanjem vprašanja nemške manjšine v Gornjem Poadižju.

RAZGOVOR S FORTUNO O PEREČIH VPRAŠANJIH

Socialistični poslanec je ostro obsodil poskus ustrahovanja Slovencev v zvezi s popisom in podčrtal, da je nujen globalni zaščitni zakon — Stališča o referendumu, razporoki in volitvah predsednika republike

Poslanec Fortuna je v zadnjem razdobju italijanske politične zgodovine vedno v ospredju: po njem se imenuje zakon o razporoki, okrog tega zakona poteka bitka okrog referenduma in kot poslanec ugotavlja sam, gre vedno za vprašanja svobode in pravičnosti, tako da je povsem logičen tudi njegov zakonski predlog, s katerim naj se zaščiti slovenska jezikovna skupina. Zato je tudi prav gotovo zanimiva za naše čitatelje, kaj meni socialistični poslanec Fortuna o nekaterih aktualnih vprašanjih.

Razgovor se takoj dotakne vprašanja, ki zanima zlasti Slovence na Tržaškemd, ko smo žrtve grobe diskriminacije glede popisovanja in glede uporabe popisnic ter pritiska s strani določenih krogov oblasti.

Posl. Fortuna je glede tega zelo jasen in odločen, da gre za zelo resno stvar, gre za poskus raznarodovanja in to je tipičen primer, ko se skušajo skrivati za fašističnimi normami (ki jih včasih sploh ni), ki jih je ustava že zdavnaj prekrila. Gre skratka za primer nasilja, poskus ustrahovanja in prav je, da slovensko prebivalstvo ni popustilo.

Zato pa je toliko važnejše, da se čimprej prične obravnavati zakonska ureditev odnosa do Slovencev in njih zaščita.

Fortuna pravi, da njegov predlog ni rezultat fantazije, temveč je sad zelo podrobnih preučitev, ko so pomagali zlasti slovenski socialisti iz Trsta in Gorice in ko se izrecno zahvaljuje tovarišema Petru Sanzinu in Marku Waltritschu. Skupaj je tako prišlo do sestave osnutka, ki vsebuje vse zahteve, ki so jih Slovenci formulirali in ki je bil predložen v parlamentu s podpisom načelnika socialistične skupine Bertoldija, ker tu ne gre za predlog nekega poslanca, temveč celotne socialistične stranke.

Zakonski osnutek je napreden, saj upošteva nove izsledke na tem področju, poleg tega pa je nekako nadaljevanje prvega zakonskega predloga posl. Škerka. Zakonski predlog je odprt za vse nove predloge, za sodelovanje z vsemi. Glede «iterja» pa je Fortuna mnenja, da so začeli tik pred počitnicami, sedaj pa je v parlamentu taka zmeda okrog volitev predsednika republike in referenduma, da je resno delo onemogočeno.

In že smo v sredini druge teme: referendum, razporoka. Fortuna je odločen:

Ni treba nobenih pogajanj. Pogajati se o razporoki z demokristjani je približno tako, kot da bi se pogajali o zakonu o odporništvu s fašisti. Zaradi tega mu tudi ni prav nič všeč, da se v ponedeljek zvečer (izjavo je podal v nedeljo zvečer) sestanejo predstavniki laičnih strank. Iz tega se lahko skuha samo «prismojena mineštra», saj gre pri zahtevi za referendum v bistvu za zahtevo skrajnih klerikalcev, od katerih je treba ostro ločevati demokratične katoličane.

Referendum po desetih mesecih odobritve nekega zakona je tudi nesprejemljiv zaradi tega, ker se spreminja že izražena volja, še slabše pa bi bilo, da bi isti parlament spremenil in poslabšal svoj zakon. Tudi glede tega je Fortuna odločen: izzvali so nas v bitko in meni, da se bitki ne bi smeli izogniti, ker obstajajo vsi pogoji in njegovo osebno trdno prepričanje, da je bitka glede izida fererenduma dobljena.

Kompromisni predlogi so nevarni zaradi tega tako iz načelnega, kot tudi iz praktičnih

Loris Fortuna

plati. In tu je na našo željo poslanec navedel nekatere konkretne primere kompromisnih predlogov, o katerih potekajo pogajanja ki v javnosti niso tako znani.

Zakon o razporoki predvideva več primerov, vendar je bistveni petletno razdobje, ko zakonca ne živita skupaj in nato za ženo še devet mesecev, da se lahko ponovno poroči. Ne gre toliko za te podrobnosti temveč za osnovno načelo, da so vsi enaki, katoličani in nekatoličani. Sedaj pa se govori o novem predlogu, da naj bi za katoličane veljalo razdobje 5 let plus dve leti in bi se tako zaostrila razlika med civilnim in religioznim zakonom, prvi je manj, drugi pa bolj resen. Vse to pa se dogaja, ko je cerkev zelo odločno stopila na konkurenčno pot lastne razporoke, pa čeprav se formalno imenuje razveljavitev zakona. Od 1. oktobra velja papežev «motu proprio», po katerem lahko škofi z zelo enostavnim postopkom razveljavijo kateri koli zakon in poroka je možna po desetih dneh. V takih pogojih in ob takih odnosih, zaključuje Fortuna, je politična napaka, ko se pogaja.

To vprašanje pa je nujno povezano z volitvami predsednika republike, glede katerih je Fortuna prav tako jasen in brezkompromisen.

Normalno bi bilo, da bi se sploh ne smelo zastavljati vprašanje laik, ali katolik. Tako sploh ne bi smeli govoriti, saj je bistveno: pošten, napreden, zvest ustavi. Toda sedaj je poseben položaj, ko je vse prepleteno: volitve Bassa, volitve predsednika, referendum, bodoče zavezništvo in ko grozi religiozna vojna. V takem položaju je za laične stranke že imperativ, da naredijo vse, da izvolijo laika za predsednika republike, tako da bomo prišli januarja z določenimi jamstvi na razgovore o novi vladi, ko bo Colombo odstopil in ko ne bo šlo za golo formalnost, temveč se bo v resnici odločalo: ali na desno, ali naprej.

V vsem tem sklopu problemov Fortuna ne vidi prevelikega pomena glede vprašanja tako imenovane «cone B» in je mnenja, da je stranka predala zadevo v razpravo posl. Moru, ki mu v tej zvezi povsem zaupa.

BOGO SAMSA

IZJAVE INDIRE GANDI V INDIJSKEM PARLAMENTU

Resen položaj na meji s Pakistanom

Indijska vojska zavrnila močan napad Pakistancev

NOVI DELHI, 15. — Predsednica indijske vlade Indira Gandi je danes poročala v parlamentu o svojem nedavnem obisku v nekaterih zahodnih prestolnicah, kjer je obrazložila indijsko stališče v sporu s Pakistanom. Indira Gandi je izrazila prepričanje, da se bo pakistanski predsednik Yahya Kan na mednarodni pritisk premislil in da ne bo skušal napasti Indije. Indira Gandi je izjavila, da upa, da bo prevladovala strpnost, saj ni mogoče prezreti pravic ljudskih voditeljev in naroda «Bangla deša», ki se bojuje za svobodo in neodvisnost.

Potem ko je Indira Gandi poudarila, da vlada ne bo umaknila indijskih čet s pakistanske meje, dokler ne bo rešeno vpašanje Vzhodnega Pakistana, ki predstavlja grožnjo za varnost Indije, je naglasila: «Imam trdno zaupanje, da bodo združeni in ločeni napori državnikov, s katerimi sem se srečala na svojem potovanju, prepričali pakistansko vojaško vlado, da bo razumela, da ne bo dosegla nič dobrega, če bo izsilila vojaški spopad z Indijo». Gandijeva je dodala, da so državniki, s katerimi se je srečala, razumeli, da se spor s Pakistanom lahko reši samo s pogojem, da pakistanske oblasti osvobodijo predstavnike, ki jih je izvolilo ljudstvo Vzhodnega Pakistana in ugotovila, da so se v tujini prepričali, da to vprašanje ni več pakistansko notranje vprašanje in da ga je treba zato mirno rešiti.

Za predsednico vlade je govoril indijski obrambni minister Jagjivam Ram, ki je poudaril, da je položaj na meji «zelo resen» in obtožil Pakistan, da pripravlja načrte za napad na indijska letališča. Ram je izjavil, da je Pakistan dejansko mobiliziral vse svoje vojaške sile in jih poslal na mejo z Indijo. Po njegovih ugotovitvah, so pakistanske oborožene sile od polovice preteklega meseca povzročile že mnogo oboroženih spopadov ter so večkrat bombardirale obsežna področja indijskega ozemlja. V takšnem položaju, je ugotovil obrambni minister, Indiji ni ostalo drugega, kot da pošlje svoje čete na pakistansko mejo.

Predstavnik indijske vlade je danes izjavil, da je prišlo pretekli petek do največjega oboroženega spopada med indijsko in pakistansko vojsko, ki je vdrla na indijsko ozemlje okrog 120 km severno od Kalkute. Vladni predstavnik je povedal, da so indijski vojaki pognali v beg sovražnike, ki so imeli v spopadu 135 mrtvih. Poleg tega so Indijci zaplenili tudi precej orožja.

Kot poročajo iz Dake sta v Vzhodnem Pakistanu umrla dva funkcionarja zahodnonemškega konzulata v Daki. Funkcionarja sta z avtomobilom naletela na mino in sta bila na mestu mrtva.

Dietel obrazložuje svojo izključitev

BOCEN, 15. — Južnotirolski poslanec Franz Dietl je danes dejal na tiskovni konferenci, da bo do maja 1973 ostal poslanec, da se bo istočasno tudi ukvarjal s pisanjem spominov o svojem političnem delovanju od 1956 da danes. Dietla so pred tremi dnevi izključili iz stranke, ker je glasoval proti zakonu o «paketu». Dietl je danes dejal, da bi se vključil v levico krščanske demokracije, kolikor bi bil svoboden in da njegova izključitev ne bo imela resnejših posledic za Volkspartei in za strankin kongres, ki bo 27. novembra v Meranu. Dietl se tudi ne strinja glede socialnega delovanja stranke, češ da je pomanjkljivo in je končno mnenja, da je nerazdružljiva funkcija predsednika stranke in funkcija predsednika pokrajinske uprave, ki ju sedaj ima dr. Magnago.

LONDON, 15. — Voditelj britanskih laburistov je danes odpotoval v Belfast, kjer bo imel pogovore s predsednikom severnoirske vlade in raznimi zastopniki severnoirskega prebivalstva.

VELEPOSLANIK PAVIČEVIČ OBISKAL SLOVENSKO OBALO

Pogovor s predstavniki Kopra, Izole in Sežane

Dvojezičnost na Koprskem se izvaja na osnovi občinskih statutov

Po obisku v Novi Gorici, kjer se je sestal z zastopniki tamkajšnje občinske ljudske skupščine, je novi jugoslovanski veleposlanik v Rimu Mišo Pavičević obikal slovensko obalo. V Kopru se je sestal s koprskim županom Kocjanom, izolskim županom Humarjem in sežanskim županom Čehovinom.

Na pogovoru je koprski župan Kocjan obrazložil Pavičeviću položaj v slovenskih obalnih občinah in «odnose, ki jih imajo s sosednimi italijanskimi občinami, ki se vedno bolj razvijajo». Kocjan je govoril tudi o italijanski manjšini na Koprskem in poudaril, «da ni odprtih vprašanj in da se dvojezičnost izvaja na osnovi občinskih statutov. Ko nastane kako vprašanje — je dejal Kocjan — je to rešeno z obojestranskim razumevanjem in sodelovanjem».

Med pogovori so proučili tudi možnost sodelovanja med koprskim in tržaškim pristaniščem ter še na nekaterih drugih področjih s sosednim Trstom, kot na primer na turističnem, prometnem in urbanističnem področju. Poleg tega je bil govor o obmejni trgovinski izmenjavi s sosedno tržaško in goriško pokrajino.

Srečanja so se udeležili tudi Zvonko Perisič, načelnik jugoslovanske delegacije v jugoslovansko-italijanskem mešanem odboru, ki ga določa Posebni statut londonskega memoranduma, predstavniki IS SR Slovenije in predstavniki družbenopolitičnih organizacij obalnih občin.

Tito sprejel Doma Mintoffa

BEOGRAD, 15. — Predsednik republike maršal Tito je sprejel danes v Bugojni v Bosni, kjer je na kratkem počitku po napornem obisku v ZDA, Kanadi in Veliki Britaniji, predsednika vlade republike Malte Doma Mintoffa in njegove sodelavce in se zadržal z njim na enournem prijateljskem razgovoru. Po razgovorih, katerih so se udeležili tudi predsednik izvršnega sveta Bosne in Hercegovine Dragotin Kosovac, član zveznega izvršnega sveta dr. Anton Vratuša in svetnik predsednika republike za zunanjepolitična vprašanja Miloš Melovski, je predsednik Tito visokega gosta in sodelavce zadržal na kosilu.

DANES na športni strani

Tesna zmaga Triestine

Tržačani so iztrgali obe točki Maloju in so se povzpeli na lestvici za korak bližje k vrhu.

Reprezentanti za tekmo Italija — Avstrija

FIGC je sklicala 18 igralcev za reprezentanco, ki bo v soboto igrala proti Avstriji.

Naše enajsterice — slabo

Naše nogometne ekipe se preteklo nedeljo niso preveč dobro odrezale in so večino tekem zgubile.

Namizni tenis: zmaga Sokola v zadnjem dvoboju

Moška ekipa Sokola je v Vicenzi le s težavo premagala domačine.

Mladinska košarka: Bor osvojil obe točki

Mladinci Bora so v prvem kolu mladinskega prvenstva pobrali celoten izkupiček.

POKRAJINSKI ODBOR ZA LJUDSKO ŠTETJE MOLČI

Si bodo poraženi desničarji drznili prijaviti župane?

Vseh šest županov tržaške pokrajine vztraja na svojem stališču: sprejete slovenske pole so veljavne in jih je treba upoštevati - Tržaška občina je zahtevala naj se izreče tudi ISTAT

Potekel je rok za pobiranje popisnih pol in občinski uradi za ljudsko štetje ugotavljajo, da so svojo dolžnost v bistvu opravili. Sedaj se je že pričela tretja faza popisa, se pravi kodifikacija odgovorov na polah in ureditev prvih podatkov za ISTAT.

Slovence seveda zanima, kako se razvija «afera» slovenskih popisnic. Po nedeljski vesti, da grozi trgovinska zbornica, oziroma pokrajinski popisovalni odbor, z ovadbo županov, če ne bodo preklicali svojega sklepa, da slovenske popisnice obravnavajo kot uradne dokumente, se stvari niso premaknile z mrtve točke. Fronta dveh nasprotujočih si taborov je tudi jasna: na eni strani stoje, trdo kot še nikoli prej, vsi župani tržaške pokrajine, od Spaccinija do Milla, od Lovrihe do Guštinov in Legiše, na drugi pa šovinisti v pokrajinskem popisovalnem odboru in trgovinski zbornici. Tisti pa, ki bi moral največ povedati in zagovarjati pravilnost stališč, ki izhajajo iz republiške ustave — prefekt dr. Abbrescia, pa skrivnostno molči. In vendar je prav on odgovoren za vse, kar se je med popisom odvijalo v Trstu, saj mu to oblast in odgovornost pripisuje dekret predsednika republike o normah za izvajanje popisa, ki je bil pred nekaj dnevi kot zakon objavljen v «Uradnem listu».

Župani vseh šestih občin na Tržaškem ne bodo spremenili svojega stališča. Vztrajali bodo pri načelu, ki smo ga Slovenci zagovarjali na vse načine zadnjih dvajset dni: slovenske popisne pole so uradne in ISTAT jih mora kot take tudi sprejeti.

Če pa poraženi desničarji v pokrajinskem odboru za štetje mislijo drugače (ali mislijo, da jih v tem krijejo navodila iz predsedstva vlade), naj vseh šest županov kar prijavijo sodišču. Prvič bi se zgodilo v italijanski povojni politični praksi, da bi se moralo šest županov zagovarjati pred sodiščem samo zato, ker so ukrepali na osnovi zakona in v duhu ustave.

Sama scena takega procesa bi bila nezaslišana: šest županov, izraz raznih koalicij od levosredinske do levih, bi skupaj s svojimi občani moralo sedeti na zatožni klopi... Le kdo jim bo sodil? Saj nismo ne v fašističnem, ne polkovniškem režimu!

Občine bodo torej praviloma nadaljevale s kodifikacijo odgovorov na polah in upoštevale oddane slovenske popisnice. Tržaška občinska uprava pa je zahtevala od ISTAT, naj ponovno pojasni svoje stališče, tudi zato, ker je 28. oktobra na zahtevo tržaške občine odgovorila z dvema dvoumnima brzojavkama, ki sta si v protislovju.

Danes seja deželnega sveta

Danes dopoldne ob 9.30 se ponovno sestane deželni svet. Prvi del seje je namenjen razpravi o vprašanjih, ki so jih v zadnjem času vložili svetovalci. Odgovarjali bodo pristojni odborniki. Med drugimi vprašanji se eno nanaša na nedavne usposobljenostne izpite slovenskih šolnikov, drugo obravnava problem tovornega postajališča pri Fernetičih, nadaljnje vprašanje pa zadeva razdeljevanje popisnih pol za ljudsko štetje v tržaški pokrajini. V drugem delu seje bo deželni svet obravnaval zakonski načrt v prid telesno in umsko bolnih deželanov.

VČERAJ ZVEČER V TRGOVINSKI ZBORNICI

Župan Spaccini je predaval o razvoju cestnega sistema

Ustrezna študija predvideva tri faze prilagajanja prometa in struktur nastajajočim potrebam

Včeraj zvečer je italijanska elektronska in elektrotehnična zveza otvorila ciklus predavanj, ki jih prireja vsako leto v sejni dvorani trgovinske zbornice. Govoril je tržaški župan Marcello Spaccini o problemih tržaškega prometa in o študiji za rešitev teh problemov.

Ing. Spaccini je najprej orisal metodologijo, s katero so se znanstveniki lotili problema, nato pa je govoril o zaključkih študije in o načrtu za prilagoditev tržaškega cestnega sistema razvoju prometa. Posebno je poudaril dejstvo, da so raziskovalci stalno delali v stiku z občinsko upravo, da bi bile premise, na katerih so osnovali načrt, v skladu s predvidenim razvojem mesta in s finančno zmogljivostjo občine.

Načrt za razvoj tržaškega cestnega sistema so razdelili na tri faze in sicer na nujne ukrepe, srednjeročne ukrepe in dolgoročne ukrepe, tako da bodo kar najbolj učinkoviti in ne bodo že zastareli, ko bodo stopili v veljavo.

Temelj študije je ugotovitev sil, ki povzročajo premik prebivalstva iz enega dela občine v drugi ter medobčinski premik prebivalstva. Ko smo ugotovili te sile, lahko začrtamo glavne smeri in intenzivnost premika. Te količine lahko nato pretvorimo v matematične formule, s katerimi lahko predvidevamo razvoj premikov prebivalstva. S temi podatki pa izračunamo približno število vozil, ki se premikajo po teh smernicah.

Župan je nato navedel nekaj podatkov, ki nazorno kažejo problem, katerega so morali rešiti strokovnjaki. Leta 1960 je bilo v Trstu 19.851 vozil leta 1970 pa se je njih število potrojilo, saj je naraslo na 65.480. Za leto 1975 predvidevajo, da bo približno 88.000 vozil, leta 1985 pa več kot 120.000. Vzporedno z naraščanjem števila osebnih avtomobilov pa je pojemalo število potnikov na javnih prevoznih sredstvih. Leta 1956 je bilo 102 mil. potnikov, deset let pozneje pa le 56 mil.

Praktična vrednost študije je analiza problemov prometa, razvoja javnih prevoznih sredstev in problema parkiranja. Na podlagi teh analiz je občinska uprava pripravila takojšnji, srednjeročni in dolgoročni načrt za ureditev in preureditev tržaškega cestnega sistema.

Načrt za takojšnje ukrepe predvideva ureditev prometa s primerno uporabo enosmernih cest in s poenostavljanjem križišč tako, da se ukine možnost zavijanja na levo ter ureditev modernega semaforskega sistema.

V srednjedolgem razdobju, to se pravi nekako do leta 1975, bo treba odpraviti soteske in zgraditi nekaj predorov, v daljšem časovnem razdobju pa bodo nujno potrebne mestne avtoceste. Poleg tega pa je nujno potrebna preureditev javnega prevoznega sistema, ki bo imel prednost pred zasebnim.

V tej perspektivi bo občina pripravila načrt za nov sistem semaforjev, ki jih bo urejeval centralni elektronski računalnik, v katerega se bodo stekali podatki vseh detektorjev. Ti bodo morali biti zgrajeni tako, da bodo lahko ločili javno vozilo od zasebnega in mu dali prednost.

V SPREMSTVU ODBORNIKA DEVETAGA

Odposlanstvo mednarodne organizacije za zdravstvo na obisku v naši deželi

Včeraj so si strokovnjaki ogledali center za rakasta obolenja in bolnišnico «B. Garofolo» v Trstu ter umobolnici v Krminu in Gorici

Odposlanstvo mednarodne organizacije za zdravstvo v bolnišnici «Burlo Garofolo»

Odposlanstvo mednarodne organizacije za zdravstvo, ki se te dni mudi v naši deželi, je včeraj dopoldne obiskalo tržaški center za rakasta obolenja. Odposlanstvo je dopotovalo v Furlanijo - Julijsko krajino na prizadevanje deželnega odborništva za zdravstvo; v njem so dr. M. Postiglione, funkcionar evropskega urada mednarodne organizacije za zdravstvo v Kjobenhavnu, njegov kolega dr. A. Eberwein, ki je po rodu Nemec, svetovalka za strokovno izobraževanje zdravstvenega kadra prof. V. Maillart (Italoameričanka) in izvedenec za zdravstveno organizacijo pri osrednjem uradu mednarodne organizacije v Ženevi dr. R. Manning, po rodu Avstralec.

Odposlanstvo, ki so ga spremljali predstavniki deželnega odborništva za zdravstvo z odbornikom Devetagom na čelu, je v centru za rakasta obolenja sprejel predsednik dr. Fogher, ki je gostom obrazložil delovanje centra in jim nato tudi razkazal posamezne oddelke. Mednarodni strokovnjaki so si med drugim ogledali novo napravo gammacouter», ki omogoča «prebiranje» znakov gammovih valovanj ter lokaliziranje morebitnih tvorb v človeškem telesu.

Pozneje se je odposlanstvo ogledalo otroško bolnišnico «Burlo Garofolo», kjer ga je sprejel predsednik upravnega sveta ing. Sospisio s svojimi sodelavci. Med ogledom oddelkov so se strokovnjaki ustavili tudi v operacijski dvorani ter nekaj časa sledili neki intervenciji prof. Galluzzija. V prostorih zdravstvene šole v okviru bolnišnice je bila krajša svečanost, na kateri je odbornik Devetag pozdravil goste v imenu deželne uprave.

Popoldne je odposlanstvo odpotovalo v Krmin, kjer si je ogledalo načrt za novo umobolnico, ki jo bodo začeli graditi v prihodnjem januarju. Zadnji obisk je veljal Gorici, in sicer tamkajšnji umobolnici, zdravstveni šoli in higienskemu uradu.

V četrtek, 18. t. m. ob 18. uri se bo v dvorani mestnega muzeja Revoltella v Ul. Diaz 27 začelo šolsko leto Svobodne likovne šole. V prvem razdobju so predvidene štiri učne ure na teden od 18. do 20. ure, dneve pa je treba še določiti. Tečaj se bo nadaljeval do konca junija. Vpisovanje od 30. t. m. od 10. do 14. ure pri vratarju muzeja Revoltella.

V DISKUSIJI PRI TRGOVINSKI ZBORNICI

Podtajnik za finance Machiavelli o prednostih nove davčne reforme

Podtajnik za ohranitev slavnih tradicij pomorskih družb «Tržaški Lloyd» in «Italia» - Danes sestanek z voditelji tržaške PSI

Podtajnik za finance poslanec Machiavelli je včeraj na trgovinski zbornici med razpravo, ki jo je priredil krožek «Salvemini», orisal osnovne poteze v parlamentu nedavno odobrene davčne reforme. Potem ko je dejal, da bodo s stopitvijo v veljavo te reforme delavci znatno pridobili, saj se jim bodo v poprečju današnje davčne dajatve zmanjšale od ene do dveh tretjin, se je poslanec Machiavelli zadržal pri raznih tehničnih problemih. Med temi je vredno posebnega poudarka vprašanje povišanja cen na drobno, do česar je prišlo v minulem poletju. Podtajnik je dejal, da ta pojav ni bil samo italijanski, saj je zajel vse evropske države. Čeprav ni razlogov za pesimizem, pa to tudi ni razlog, da ne bi vlada nadaljevala z budnostjo, da ne pride do neupravičenih špekulacij v glavnem na škodo delavcev.

V odgovoru na nekatera vprašanja je poslanec Machiavelli dejal, da je preureditev pomorskih družb PIN neobhodno potrebna, da omogoči državi, da se v najboljših pogojih spoprime s potrebami pomorskega prometa. Toda ta preureditev državne flote ne sme biti na izključno teoretičnih predpostavkah, ki ne bi spoštovale slavnih tradicij predvsem dveh največjih družb, to je Tržaškega Lloyda in Italie. V Genovi se širijo glasovi po katerih naj bi družba Italia vsrkala Lloyd in mogoče se v Trstu dogaja nasprotno, verjetno da bi se izognili odločnim stališčem obeh mest, kajti so tudi taki, ki bi hoteli koncentrirati to dejavnost v Rimu. Vlada ne more nasprotovati reorganizaciji in koncentraciji tega zelo važnega področja, vendar je prav za njegovo boljše trgovinsko poslovanje nujno, da se nekatere tradicije ohranijo in okrepijo. Je namreč nevzdržno uničiti dolgo tradicijo in učinkovitost Tržaškega Lloyda zlasti na progah proti Aziji, Afriki in Avstraliji.

Poslanec Machiavelli se bo danes sestal s predstavniki PSI na sedežu na Trgu Goldoni, na katerem bodo razpravljali o raznih gospodarskih vprašanjih našega mesta. Odpotoval bo v sredo zjutraj.

Opozorilo Kmečke zveze vinogradnikom

Kmečka zveza opozarja svoje člane-vinogradnike, da je treba prijaviti pridelek vina.

Kdor ne bi izpolnil in oddal prijave, ne more potem dobiti dovoljenja, da vino lahko proda, ali sam toči na osmici.

Po zakonu so predvidene stroge kazni za tiste, ki bi vina ne prijavili (od 100 tisoč do 1 milijona lir globe).

Prijave je treba napisati na posebnih obrazcih. Rok za njih oddajo zapade nepreklicno 27. novembra. Ni torej moč računati na možnost prijave po tem roku.

Zato naj se vinogradniki zglasijo na tajništvu KZ, da jim izpolni in vloži prijavo.

Tajništvo KZ

Beconska parada od Greggija do Bologne...

Zborovanje skrajno desničarskega demokristjanskega rimskega poslanca Greggija, ki je bilo v nedeljo pod okriljem študijskega centra «Luigi Sturzo» se je spremenilo v pravo burko s kričanjem, medvzkliki, prekinitvami, tako da pravega govora sploh ni bilo in je končno morala poseči policija, ki je dva oporečnika (ni povsem jasno če desna ali leva) skoro dobesedno odnesla iz dvorane.

Greggi je pričel s čisto retoriko: rimsko sonce ga je pozdravilo, ko je stopil v letalo, nato je bila megla, pred Trstom pa je sonce ponovno razpršilo oblake in takrat je zagledal na obzorju temno gmoto in to je bila Istra, Istra! in srce in čustva itd.

Sedaj je srečen, ker hvala bogu Morova izjava pomeni, da je Istra za sedaj rešena, ne ve pa, kako bo v naprej. Dosti dlje pa ni prišel v svojih izvajanjih, ker je hrup v dvorani narastel do take mere, da se ni več dobro slišalo. Medvzkliki niso bili povsem jasni: prisotne je namreč bilo zelo mnogo skrajne desnice, saj na zborovanju ni manjkalo tradicionalnih tržaških fašistov s federalom Morellijem ne čelu, pa tudi nekoliko bolj umerjenih ljudi: skratka za prve Greggi ni bil dovolj fašist, za druge pa preveč.

In takrat je skočil pokoncu odv. Sardos Albertini, dolg skoro dva metra, osrednji prireditelj zborovanja in predsednik Združenja Istranov, ki je zahteval red in zagrozil, da bo vse tiste, ki motijo, vrgel iz dvorane.

Greggi v mikrofon po tiho: «Sardos bodi miren, bodi miren Sardos, bodo rekli, da smo zbrali same fašiste in to nam škodi».

Sardos pa ni bil miren in zmešnjava se je nadaljevala.

Hrup pa se je le toliko polegel, da je Greggi lahko nadaljeval razlago da ima s sporom okrog cone «B» največ koristi SZ in da zaradi tega prepir tudi škodi stvari miru. Novi vzkliki onih, ki bi se radi za cono «B» borili v tretji svetovni vojni in ponovno Sardos na nogah ter Greggi, ki ga prosi: «Bodi miren, ne vidiš, da nas provocirajo». Končno so posegli funkcionarji političnega oddelka policije in dva kričača odnesli ven.

Tako se je zmeda nadaljevala, vendar pa je Greggiju vseeno uspelo, da je povedal osnovno misel, zaradi katere je prišel: resnična bolezen ni cona «B», temveč cona «A», ki je vsa Italija in kjer so volitve predsednika republike, ki ne sme biti izvoljen s komunističnimi glasovi. Pa tudi to ni najhuje, najhuje so odnosi v strankah, ali bolje v večinski stranki, kjer jih varajo in zato tudi napotilo zborovalcem, naj oddidejo na strankine sekcije in naj se vključijo vanje.

Skratka vse kričanje okrog cone «B» je samo slepilo, bistvo pa je oblast in to oblast v večinski stranki, ko skuša desna struja (in to pri nas v Trstu z odv. Sardosom Albertinijem in inž. Bartolijem, ki je bil tudi prisoten na čelu) spremeniti sedanje ravnotežje in obnoviti «črni odbor» med demokristjan iin fašisti, kot je bil oni pred leti, ko mu je predsedoval Bartoli.

Ob istem času kot Greggi v prostorih «Comunità di Momiano» (Združenje istrskih občin) je govoril o istem vprašanju drugi znani desničarski demokristjanski poslanec Bologna. Potem ko je svečano potrdil, da je «Združenje istrskih občin» proti vsaki «rinunci» glede bivše cone B, je dejal, da «vsak poskus ustvarjanja stalne meje na osnovi statusa quo povzroča nevarne motnje in živahne reakcije, katerih neposredni rezultat je zaostrevanje odnosov med Italijo in Jugoslavijo, ki pa jih je treba ohraniti dobre in jih še izboljšati . . .». Bologna se je izrekel tudi «proti vsaki retoriki, proti vsaki demagogiji in proti vsakemu političnemu izkoriščanju problemov cone B, ki je resen problem in ki ga je treba obravnavati resno in z razsodnostjo . . .» Končno je pozval vse «Istrane dobre volje in sposobne razumeti», naj ne povzročajo preveč reklamnega hrupa okrog cone B iz dveh razlogov: «prvič ker lahko povzroči enako in nasprotno reakcijo na drugi strani; drugič ker ni dobra politika tudi do svojih ljudi kričati preveč pogosto o volku, posebno kadar volka ni. Gotovo — je dodal — če imamo utemeljene razloge, nas niti jugoslovanske reakcije ne smejo pripraviti k molku . . »

Greggi in Bologna, ista muzika ali po Ciampovi teoriji v Pirandellovi komediji «Čepica s kraguljčki»: brenkati skušata na struno vljudnosti, pa brenkata v resnici na struno norosti, ker jima je truna resnosti odpovedala.

V PETEK V KOPRU

Razgovor z avtorjem knjige «La lotta in Istria» prof. Semo

V petek dopoldne je koprska Študijska knjižnica priredila v prostorih hotela «Triglav» v Kopru razgovor z avtorjem knjige «La lotta in Istria 1895-1945», prof. Paolom Semo.

Razgovora, ki je v marsičem obogatil s podatki in primerjavo mnenj že dosedanja poznanstva o prvih začetkih organiziranega boja istrskega ljudstva za svobodo, so se poleg predsednika koprske knjižnice, zgodovinarja in raziskovalca NOB Srečka Vilharja, udeležili še član komiteja obalne konference ZKS Koper, zgodovinar Albert Klun, ravnatelj koprske radijske postaje Mario Abram, ravnatelj koprskega muzeja prof. Kramer, urednik revije «Obala» prof. Hočevar, republiški poslanec Tone Ukmar ter koprski zgodovinarji Vremec, Škabar, Juriševič in Scotti.

Avtorja knjige prof. Paola Semo in prisotne goste je pozdravil ravnatelj koprske knjižnice Srečko Vilhar, nakar je prof. Sema povedal nekaj besed o tem, kaj je nameraval s knjigo, kako jo je pisal in kako je nastala.

V uvodu svojega prikaza je najpoprej omenil zelo pomanjkljivo italijansko publicistiko, ki se bavi s tem zgodovinskim obdobjem v Istri, saj so zgodovino tega polotoka doslej pisali le «gospodje», vselej pa so jo z običajno retorično in nacionalistično primesjo, posvetili raznim škofom in uglednim meščanom. Tako se je bilo po avtorjevem mnenju težko prikopati do tiste rdeče niti, ki bi ustrezala načrtom knjige. Treba je bilo zato brskati po dokumentih, ki jih je sicer zelo veliko, vendar od teh le malo na razpolago. Seveda pa je bil pri pisanju knjige največji sovražnik čas. Knjiga je namreč nastala v točno 100 dneh. Prof. Sema je nato na izrecno vprašanje Srečka Vilharja pojasnil odnose med dvema komunističnima partijama, slovensko in hrvaško na eni ter italijansko na drugi strani, med leti 1941 in 1945, odnose ki so v veliki, če že ne odločilni meri prispevali k borbenemu vzponu istrskega ljudstva za svobodo in demokracijo.

Sledila je daljša debata, v katero so z informacijami o sami knjigi kot tudi s predlogi in nasveti za njeno izpopolnitev posegli skoraj vsi prisotni.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 13. do 16. ure)

Alla Basilica, Ul. sv. Justa 1; Croce Verde, Ul. Settefontane 39; Alla Giustizia, Trg Libertà 6; Testa d'Oro, Ul. Mazzini 43.

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 19.30 do 8.30)

Al Lloyd, Ul. Orologio 6 - Ul. Diaz 2; Alla Salute, Ul. Giulia 1; Picciola, Ul. Oriani 2; Vernari, Trg Valmaura 11.

Slovensko gledališče v Trstu
Kulturni dom

Jutri, 17. t. m. ob 20.30 (Abonma red D — mladinski v sredo)
v četrtek, 18. t.m. ob 20.30 (Abonma red E — mladinski v četrtek)
v soboto, 20. t.m. ob 20.30
v nedeljo, 21. t.m. ob 16. uri (Abonma red F — okoliški)

Jovan Sterija Popović

SKOPUH ALI KIR JANJA

komedija v treh dejanjih
Prvič v slovenščini

Prevod: Vasja Predan in Borut Trekman
Scena: Dorian Sokolić
Kostumi: Ružica Nenadović-Sokolić
Režija: VLADIMIR VUKMIROVIĆ

Vstopnice so na razpolago v Kulturnem domu, tel. 734265, vsak delavnik od 12. do 14. ure ter eno uro pred začetkom predstav; ob nedeljah in praznikih eno uro pred začetkom predstav.

SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU

Bertolt Brecht

BOBNI V NOČI

drama in komedija
Danes, 16. t. m. ob 16. in 20. uri v KOPRU
v petek, 19. t.m. ob 20. uri v PIRANU

SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU

V četrtek, 18. t.m. ob 20.30 v Prosvetni dvorani «I. Gruden» v NABREŽINI
v nedeljo, 21. t.m. ob 17. uri v kinodvorani v BAZOVICI

Jaka Štoka

TRIJE TIČKI

burka v dveh dejanjih

Scena: Demetrij Cej
Kostumi: Marija Vidauova
Pesem: Miroslav Košuta
Godbo vodi: Svetko Grgič
Režija: ADRIJAN RUSTJA

SK

Danes, 16. novembra ob 20.30
bo predaval psiholog **dr. Danilo Sedmak** o temi

SEKSUALNI MITI IN TABUJI

Na izredno zanimivo in sodobno predavanje vljudno vabljeni.

Ljudska prosveta

Prosvetno društvo «Slavko Škamperle» obvešča vse odbornike, skupno z nadzornim odborom, da bo seja jutri, 17. t. m. ob 20. uri na sedežu društva. Zaradi važnosti se priporoča polnoštevilna udeležba.

Razna obvestila

V Italijansko-avstrijskem kulturnem krožku v Trstu predava danes ob 19. uri dr. A. M. Zahorsky-Suchodolski o temi: «Italijanska in srednjeevropska literatura».

SLOVENSKO PLANINSKO DRUŠTVO TRST

vabi na predavanje in projekcijo številnih diapozitivov o temi:

V SNEGU IN GRANITU MONTBLANŠKIH 4 - TISOČAKOV

katero je pripravil znani slovenski alpinist
STANE BELAK

Predavanje bo v PETEK, 19. novembra ob 20.30 v Gregorčičevi dvorani v Ul. Geppa 9/II.

Razstave

V razstavni dvorani palače Costanzi je razstava z naslovom «Comp 3», ki jo prireja mestni muzej Revoltella. Razstavljena so dela, ki jih je po zamislih Edvarda Zajca ter po programu programerja Hmeljaka napravil elektronski stroj tržaškega vseučilišča.

V tržaški galeriji «Russo» v Pasaži Rossoni razstavlja svoja dela tržaški slikar Robert Faganel.

V umetniški galeriji Barisi, Ulica Rossetti 8, Mario Murri razstavlja izbrane variante na temo «Skrivnost ljubezni in smrti». Razstava, ki bo do 20. t. m., je odprta ob delavnikih od 10. do 13. ter od 16. do 20. ure, ob praznikih pa od 11. do 13. ure.

V galeriji «Cartesius» v Ulici Giulia št. 10 razstavlja znani bosanski umetnik Mersed Berber, ki je pred dvema letoma doživel tolikšen uspeh s svojo razstavo v galeriji «Il Tribbio». Razstava Berberjevih ksilografij bo trajala do 24. t. m

V Italijanskem umetnostnem centru v Ul. S. Nicolò 8 razastavlja tržaški slikar Ugo Vicic «Viugo». Razstava je odprta do 30. t. m.

V galeriji «Cesare Sofianopulo» na Trgu Papa Giovanni XXIII 6 je odprta od včeraj kolektivna slikarska in kiparska razstava «Jesen 1971». Razstavlja 31 umetnikov — članov deželnega sindikata lepih umetnosti CCdL-UIL. Razstava je odprta do 31. t.m. Sindikat pripravlja tudi kolektivno božično razstavo, ki se bo začela 18. dec. in zaključila 4. jan. 1972.

V galeriji Mignon, Korzo Italija 9/E (Pasaža Rossoni) razstavlja od danes do 30. nov. tržaški slikar Ottone Griselli.

V galeriji «La Lanterna» razstavljajo do 3. dec. slovenski likovni umetniki Reko Debenjak, Adrijana Maraž, Janez Bernik in Andrej Jemc.

Včeraj - danes

Danes, torek, 16. novembra
ALBERT

Sonce vzide ob 7.05 in zatone ob 16.34. — Dolžina dneva 9.32. — Luna vzide ob 5.33 in zatone ob 15.16.

Jutri, sreda, 17. novembra
LJUBA

Vreme včeraj: najvišja temperatura 14 stopinj, najnižja 9,8, ob 19. uri 11,1 stopinje, zračni tlak 1024,2 rahlo narašča, veter 14 km severovzhodnik, vlaga 41 odst., nebo jasno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 14,7 stopinje.

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 14. in 15. novembra se je v Trstu rodilo 10 otrok, umrlo pa je 23 oseb.

Umrli so: 95-letna Orsola Coslovich vd. Cries, 94-letni Giovanni Marsi, 92-letna Valeria Palminello por. Dapisin, 78-letna Annamaria Franco vd. Cassiani, 73-letni Giacomo Ferluga, 55-letna Edeltraut Offenbacher por. Ribari, 75-letni Veneziano Gardelli, 63-letna Nerina Burlon, 55-letni Silvestro Mozina, 79-letni Lorenzo Tominz, 74-letni Paolo Vidoni, 85-letni Gino Bruniera, 78-letna Angela Lorenzutti, 53-letna Italia Giangrasso por. Terrizzi, 78-letni Antonio Zorzet, 60-letna Nerina Cresciani por. Miani, 76-letna Alessandra Tamaro por. Purin, 79-letna Antonia Miska vd. Doria, 84-letni Giuseppe Garofolo, 19-letni Lucio De Corti, 87-letna Domenica Busan vd. Corrente, 77-letna Michela Cec vd. Kragnez, 78-letna Caterina Bolmarich vd. Martellani.

SRHLJIVO ODKRITJE V UL. GRAVISI

V 9 m globokem vodnjaku je opazil truplo utopljenca

K vodnjaku privezana dežnik in čepica, ob zidu pa dve prazni steklenici «marsale»

Utopljeni Modesto Clarich

Včeraj malo po poldnevu je 83-letni Giuseppe Bradaz iz Ul. Gravisi s presenečenjem opazil privezana na drogu 9 m globokega vodnjaka moški dežnik in čepico ameriške vrste, ob zidu vodnjaka pa dve steklenici: ena je bila prazna, v drugi pa je bilo še malo «creme marsale». Ker je prilетni lastnik vrta domneval, da se je pripetila nesreča, je poklical policijsko izvidnico, ta pa gasilce. Že z roba vodnjaka so opazili v vodi človeka zaradi česar se je gasilec Bertizzolo spustil po vrvni lestvi v globino. Po številnih poskusih, se mu je vendarle posrečilo potegniti utopljenca na vrh, kjer ga je izročil kolegom. Pri mrtvecu so našli potni list na ime Giovannija Modesta Claricha, rojenega 5. 11. 1926 v Buzetu, stanujočega v Trstu, Ul. Zarotti 16. V žepu je imel nekaj lir in tudi nekaj dinarskega drobiža. Po ugotovitvi zdravnika Rdečega križa dr. Gurrada, da je smrt nastopila zaradi utopitve precej ur prej, so truplo nesrečneža odpeljali po nalogu namestnika državnega tožilca dr. Brencija v mrtvašnico splošne bolnišnice. Clarich je v Trstu živel sam, v Buzetu, Skrbinova ulica 28, pa še vedno stanuje njegova mati.

PROSVETNO DRUŠTVO «VESNA» V KRIŽU

vljudno vabi na predvajanje barvnega slovenskega filma

«BRATOVŠČINA SINJEGA GALEBA»

ki bo danes, 16. t. m. v dvorani «Albert Sirk».
Vstop prost.

Komisija za doraščajočo mladino pri SKGZ organizira ob božičnih počitnicah

ZIMOVANJE

v Zg. Gorjah pri Bledu.

Vpisovanje na sedežu SKGZ v Trstu, Ul. Geppa 9/II, od 9. do 12. ure.

Gledališča

GLEDALIŠČE VERDI

V četrtek ob 20.30 za red B v parterju in ložah ter za red A na galerijah in balkonih tretja predstava Verdijeve opere «Simon Boccanegra» pod vodstvom dirigenta Gianandrea Gavazzenija. V glavnih vlogah Piero Cappuccilli, Ileana Mariggioli, Ivo Vinco, Gianfranco Cecchele, Alessandro Cassis ter Vito Susca in Raimondo Botteghelli.

Za petek ob 20.30 je najavljena absolutna novost tržaškega skladatelja Giulia Viozzija «Elisabetta». Opero v treh dejanjih (libreto je po Maupassantovi noveli), bo dirigiral Manno Wolf Ferrari, režiser je Marta Lantieri, scene po osnutkih Maurizia Monteverdeja pa so izdelali v delavnicah gledališča Verdi pod vodstvom Maria Rossija. Protagonistka bo Navia Maria Goltara. Krstna predstava velja za red A v parterju in ložah ter za red B na galerijah in balkonih.

Pri blagajni gledališča (tel. 23988) so v prodaji vstopnice za obe predstavi, istočasno po se tudi nadaljuje razdeljevanje abonmajskih izkaznic.

TEATRO STABILE

V gledališču Rossetti od danes do ponedeljka ponovitve Pirandellove komedije «Čepica s kraguljčki».

Kino

Nazionale 15.30 «Da parte degli amici, firmato Mafia». Barvni film. Senta Berger, Jean Jane.
Fenice 15.00 «...Continuavano a chiamarlo Trinità». Terence Hill, Bud Spencer, Jessica Dublin, Harry Carey jr. Barvni film.
Eden 15.30 «Il Decamerone». Barvni film. Strogo prepovedan mladini pod 18. letom.
Grattacielo 16.00 «Addio fratello crudele», C. Rampling, F. Testi. Svobodno povzeto po tragediji J. Forda. Režiser G. Patroni Griffi. Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Excelsior 15.30 «Noi donne siamo fatte così». Barvni film. Monica Vitti, Carlo Giuffre, Enrico Maria Salerno.
Ritz 16.00 «La ragazza del bagno pubblico». Barvni film Skolimowski. ga. Jane Ashell. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Alabarda 16.00 «Gli fumavano le colt... lo chiamavano camposanto». Gianni Garko, William Berger. Western film v barvah.
Filodrammatico 16.30 «Spia, spione». Barvni film. Lando Buzzanca.
Aurora 16.00 «Il merlo maschio». technicolor, prepovedano mladini pod 14. letom.
Impero 16.30 «Riuscirà la nostra cara amica a rimanere vergine fino alla fine della nostra storia?». Prepovedano mladini pod 18. letom.
Cristallo 16.30 «Er più» ljubezenska zgodba. technicolor.
Capitol 16.30 «Paperino Story». Walt Disney, technicolor.
Moderno 16.30 «L'incredibile affare Kopcenko». Tom Courtenay, Romy Schneider. Barvni film.
Vittorio Veneto 16.30 «L'uomo che venne dal Nord». Barvni film. Peter O' Toole in Sion Philips.
Ideale 16.00 «La rossa maschera del terrore». Vincent Price. Christopher Lee. Barvni film.
Astra 16.30 «Femmine insaziabili». Robert Hoffman, Dorothy Malone. Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Abbazia 16.00 «L'Astrologo». Marlene Jobert, Horst Bucholz. Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.

KINO «IRIS» PROSEK

predvaja danes ob 19.30 dramatični barvni film
LA MACCHIA DELLA MORTE
Igrata: Kurt Jurgens, Jacqueline Biset.
Mladini pod 18. letom je vstop prepovedan

Izleti

SPDT priredi od 26. decembra do 2. januarja ZIMOVANJE v KRANJSKI GORI v domu Zrenjanin. Število mest omejeno. Vpisovanje v Ul. Geppa 9, Cene bodo objavili v kratkem.

SPDT priredi v nedeljo, 21. novembra izlet na Volnik. Zbirališče v Vrdelu pred bifejem Repnu na glavnem trgu ob 9. uri. Vabljeni posebno otroci.

PD «Tabor» z Opčin priredi v nedeljo. 21. t.m. enodnevni izlet v Goriška Brda z ogledom znane vinske kleti Dobrovo. Odhod izpred Prosvetnega doma ob 7.30. Vpisovanje od jutri naprej vsak dan od 20. do 21. ure v Prosvetnem domu.

Darovi in prispevki

V počastitev spomina NINO ULIANA daruje Marija Antonaz 5.000 lir za spomenik padlim partizanom na Opčinah in 5.000 lir za cerkev sv. Jerneja na Opčinah.

V počastitev spomina pok. Karla Čoka daruje A. C. 1000 lir za PD «Slavko Škamperle».

V počastitev pok. kateheta Jakoba Ukmarja daruje njegov bivši učenec A. C. 2.000 lir za Dijaško matico.

Ob prvi obletnici smrti Franca Kavsa daruje, v počastitev njegovega spomina, družina Međvešek 2.000 lir za Dijaško matico.

PO RAZNIH DOGODIVŠČINAH

«GOLJUFIJA ZA ENO MILIJARDO LIR» VČERAJ PRED KAZENSKIM SODIŠČEM

Obravnavi prisostvuje nad 100 obtožencev, odvetnikov in prič - Rentgenski pregled glavnega obtoženca bo odločil, če se bo proces nadaljeval

Včeraj se je pred tržaškim kazenskim sodiščem, ki je to pot zaradi izrednega števila obtožencev (9), odvetnikov (11) in prič (96), zasedalo v veliki dvorani tržaškega porotnega sodišča, začel proces proti skupini devetih obtožencev, ki jih dolžijo združevanja v nepoštene namene, bankrota, goljufije, ponarejanja obveznic in vrednotnic. Zaradi odsotnosti glavnega obtoženca, 50-letnega Giannija Giuseppa Sametija iz Legnana, ki ga nekateri imenujejo tudi z vzdevkom «goljuf ene milijarde lir», pa do pravega procesa sploh ni prišlo. Sodnomedicinski zdravnik dr. Fulvio Omero bo namreč šele danes zjutraj ob 10.30 sporočil sodnikom, če se moški, ki je trenutno pridržan na I. zdravniškem oddelku tržaške glavne bolnišnice, lahko udeleži razprave.

Kot znano naj bi Sametti pred dvema letoma ogoljufal v Trstu neko banko za več milijonov lir. Po razmih ne povsem jasnih dogodivščinah so mu agenti končno stopili na prste in ga zaprli. Zaradi hude bolezni (tumorja) pa so ga izpustili na začasno svobodo. Iz tržaškega Koroneja je moški odpotoval najprej v Milan, od tu pa ilegalno prekoračil italijansko - švicarsko mejo. Prejšnji četrtek se je spet vrnil v Milan, kjer so ga policisti zasledili in mu nadeli lisice. Sametti naj bi tedaj bolehal za neozdravljivo boleznijo čeprav vse kaže, da je v tem bolj malo resnice.

Proces bo predvidoma trajal mesec dni in se zato danes ne bomo spuščali v pregled samega, med drugim precej zapletenega dogodka, kot tudi ne posameznih postavk obtožnice. Zelo verjetno pa je, da ga bodo odložili, kar bi pomenilo, da bo sodni zbor zasedal spet tja proti pomladi.

Kot smo že napisali, se bo pred sodiščem moralo zagovarjati devet obtožencev, od katerih dve ženski. Ti so: 48-letni Agostino Toni iz Rima (že dvakrat proglašen za običajnega zlikovca; preiskovalni sodnik predlagal, da se zdaj proglasi za poklicnega zlikovca), omenjeni Sametti (proglašen za običajnega zlikovca), 25-letni Giuseppe Lualdi iz Milana, 29-letni Lucio Bertomaschi iz Milana, 30-letna Gelinde Silenzi iz Padove, 45-letni Enrico Graziotti iz Milana, 46-letni Angelo Pedrazzini iz Bollata (Pavia), 43-letni Oliviero Boati iz Milana ter 44-letna Jole Giusti iz Milana.

Včeraj, komaj so sodniki vstopili v dvorano, je odv. Antonini iz Trsta, ki brani Tonija in Giustijevo, skupaj z drugimi odvetniki iz našega mesta, Milana in Rima zahteval, naj sodniki zaradi odsotnosti Samettija in Lualdija odložijo proces na poznejši čas.

Sodni zbor, ki mu je predsedoval dr. Corsi (tož. Brenci, zapis. Cicarelli) je prišel iz posvetovalnice okrog 11. ure in odločil naslednje: «Ker je potrebno ugotoviti če obtoženec Sametti res ne more prisostvovati sodni obravnavi, sodni zbor zadolži zdravnika dr. Omera za zdravniški pregled obtoženca. Odgovor mora biti sporočen ob 16. uri».

Že pred določeno uro za nadaljevanje sodne obravnave, je ozek hodnik pred vhodom v dvorano porotnega sodišča napolnilo na desetine in desetine ljudi (v glavnem prič), nakar je nekaj minut po 16. uri sodni zbor spet stopil iz posvetovalnice in poklical k sebi dr. Omera. Ta je dejal, da je sicer pregledal Samettija, vendar zaradi omejenega časa, ki mu je bil dan na razpolago, malce površno. Zato pa je poslal Samettija na natančen rentgenski pregled, katerega izsledki bodo po skrbni kontroli znani šele danes popoldne.

Po tem sporočilu je dr. Corsi odložil sodno obravnavo na danes dopoldne ob 10.30.

Delo deželnih organov

Danes dopoldne se sestane prva stalna posvetovalna komisija pri deželni upravi; popoldne se bo sestala tretja komisija, ki bo obravnavala zakonski načrt, na podlagi katerega bo dežela pospešila kulturne dejavnosti v Furlaniji-Julijski krajini. V ta namen določa novi zakon izdatek po 200 milijonov lir za leto 1971 in za leto 1972. Isti zakon namenja 250 milijonov lir za gradnjo novih gledaliških dvoran v letu 1971. Prispevek se bo ponavljal v istem znesku še v letih 1972-74. Poleg tega bo dežela prevzela nase breme za delno kritje obresti na posojila v iste namene ter je zato v zakonu predviden letni izdatek 100 milijonov lir od 1971 do 1990. V sredo popoldne pa se bo sestala peta stalna komisija, ki bo obravnavala vprašanje zgodovinskega središča v Gradežu.

V Doberdobu v četrtek seja občinskega sveta

V Doberdobu bo v četrtek 18. novembra ob 19.30 redna seja občinskega sveta, na kateri bodo obravnavali naslednje točke dnevnega reda: 1. poročila župana; 2. odstop občinskega zemljišča ENEL za gradnjo električne kabine na nogometnem igrišču; 3. prošnja vladi za obnovo šolskega poslopja v Dolu; 4. zaključni računi za obnovo občinske stavbe; 5. zaključni računi za obnovljeno telovadnico; 6. proračun občinske uprave za leto 1972. Na tajni seji bodo razpravljali o podporah revnim in o uslužbencih.

NA POBUDO POKRAJINSKIH ZDRUŽENJ

Deželna stanovska organizacija tudi za trgovske posredovalce

Za predsednika imenovan Tržačan G. Turco - V soboto srečanje z gospodarstveniki iz Ljubljane, Zagreba, Karlovca in z Reke

Združenja trgovskih posredovalcev iz tržaške, goriške, videmske in pordenonske pokrajine, so se pred kratkim spojila v enotno organizacijo deželnih razsežnosti. Za predsednika novega združenja je bil imenovan G. Turco iz Trsta, za podpredsednika pa N. Donner iz Vidma.

Da bi primerno proslavilo svoj nastanek, je združenje organiziralo v soboto in nedeljo dva «dneva», posvečena problemom trgovskih zastopnikov. Pobudo so finančno podprle deželna uprava, pokrajinska turistična ustanova, tržaška letoviščarska ustanova in trgovinska zbornica.

V okviru «dnevov» je bilo v soboto na trgovinski zbornici posebno srečanje predstavnikov novega združenja s predstavniki gospodarskih zbornic za Slovenijo in Hrvatsko, ki so se ga udeležili gospodarstveniki iz Ljubljane, Zagreba, Karlovca in z Reke. Prisotni so bili nekateri trgovci iz tržaške pokrajine, načelnik zunanjetrgovinskega oddelka pri generalnem vladnem komisariatu dr. Parisi, funkcionar dr. Lazzini ter predstavnika trgovinske zbornice dr. Maurel in dr. Tamaro.

Predsednik deželnega združenja trgovskih agentov Turco je po pozdravnem nastopu izrazil željo, naj bi poslovni stiki med našo deželo in sosedno Jugoslavijo tudi v prihodnje prispevali k ustvarjanju čedalje tesnejšega prijateljstva in gospodarskega sodelovanja.

Med razpravo o problemih skupnega interesa so se dotaknili zlasti vloge in pristojnosti trgovskih agentov po jugoslovanskem gospodarskem pravu ter možnosti delovanja italijanskih posredovalcev v Jugoslaviji in njihovega sodelovanja pri razpečevanju jugoslovanskih izdelkov na italijanskem tržišču. V tej zvezi so jugoslovanski strokovnjaki poudarili pričakovanje, da se bo italijanskim podjetjem, ki že imajo poslovne stike z Jugoslavijo, v prihodnje pridružilo še več drugih. Razprava je pokazala, da obstojajo zlasti glede jugoslovanske zakonodaje na tem področju še številna vprašanja, ki bi jih bilo treba temeljiteje obdelati, ter so se zato načelno dogovorili o novem srečanju, ki naj bi bilo čim prej, in katerega naj bi se udeležilo večje število strokovnjakov z obeh strani.

V nedeljo dopoldne je bilo na trgovinski zbornici strokovno srečanje o davčni preosnovi. Poleg predsednika vsedržavnega združenja trgovskih agentov F. Bonfardecija, sta o preosnovi spregovorila dr. E. Maranzano in dr. E. Panza, izvedenca za davčna vprašanja pri italijanski trgovski zvezi (Confcommercio).

Kmalu gradnja otroške bolnišnice v Krminu

V Krminu so bili včeraj popoldne na obisku deželni odbornik za zdravstvo odv. Devetag in zastopnika mednarodne zdravstvene organizacije dr. Postiglione iz Kjobenhavna in dr. Manning iz Ženeve. Z njimi so bili tudi zastopniki tržaške otroške bolnišnice «Burlo Garofolo». Obiskali so župana, s katerim so bili vsi člani občinskega odbora. Govorili so o gradnji otroške psihiatrične bolnišnice, za katero bodo v kratkem položili temeljni kamen. To bo prva otroška bolnišnica take vrste v Italiji.

VRSTA-NASILNIH DEJANJ MLADIH IZPRIJENCEV

Dolgolasca napadla in oropala Nemca na Garibaldijevem trgu

V Cavani dva znana nasilneža z nožem ranila tujega pomorščaka

V zadnjem času so nasilna dejanja mladih pobalinov skoraj na dnevnem redu. V nedeljo ponoči sta dva dolgolasca napadla, udarila z ročajem po glavi in mu odvzela denarnico s 30.000 lirami in markami, 36-letnega nemškega državljana Gunterja Ernesta Paula Sachsa - Opfermana iz Schweifurta, ki je imel samo to smolo, da je okoli 1. ure prečkal Garibaldijev trg. Medtem ko so policijski agenti Sachsa, ki pravi, da je brat znanega «play boya» v visoki mednarodni družbi Guntherja, spremili v bolnišnico in uvedli preiskavo za identifikacijo napadalcev, pa je prišla na kvesturo vest, da sta neznanca tudi tokrat dolgolasca (morda ista) v Ul. Timeus napadla in brez vsakršnega razloga pretepla 44-letnega Gastona Kovačiča iz Ul. Mercantini, ki se ni ustrašil zlikovcev (kasneje so se tudi drugi pridružili napadalcema) in stekel za njimi. Enega je dohitel in ga prijel za plašč in pas, ki pa je ostal Kovačiču, ker mu je zlikovec ponovno ušel, v rokah. S tem «dokazom» je Kovačič nadaljeval, tokrat s policijskimi agenti iskanje, dokler niso zasačili komaj 18-letnega A. P. stanujočega pri Sv. Ivanu, ki mu je seveda manjkal rjav pas na plašču. Fant se je sicer izgovarjal, da «prijatelje» le navidezno pozna, vendar upamo, da bo le povedal imena tistih, ki jim bo treba pošteno stopiti na prste.

Še hujše nasilno dejanje so zabeležili v nedeljo malo pred poldnem v gostilni «Alla Grotta» v Cavani. Tu je osem tujih pomorščakov mirno pilo, ko se je pri sosednji mizi nepričakovano zvrnila s stola in padla na enega od pomorščakov 29-letna Grazia Murgolo por. Porcelluzzi iz Ul. Madonna del Mare. Mladeniča, ki sta bila z njo, sta jezno in užaljeno vstala in eden od njiju, policiji sicer že dobro znani Claudio Bertoli, je stopil k pomorščaku, 28-letnemu Waifu Kassabu, ki je vkrcan na panamski ladji «Blue Marlin», in mu s krepko zaušnico podrl na tla. Bertoli in njegov pajdaš, Francesco Muciacia, sta zbežala, stekla v bližnji bar «Vito», kjer sta se «oborožila»: prvi s steklenico mleka, drugi pa z nožem. Kmalu zatem sta se vrnila v gostilno, tokrat v spremstvu drugih znancev. Medtem ko sta Bertoli in Muciacia grozila, so njuni znanci razbijali steklenice in kozarce. Iznenada pa jih je bolesten krik prestrašil, da sta urno dvignila pete in zbežala. V gostilni pa so ostali pomorščaki, Porcelluzzijeva, natakar Bartolomeo Salamone iz Ul. Donadoni, ki je priskočil na pomoč ranjenemu Waifu. Muciacia ga je namreč ranil z nožem po rokah, zaradi česar so ga morali odpeljati v bolnišnico, kjer so ugotovili, da se bo moral zdraviti 10 dni. Vse prisotne so seveda odpeljali na kvesturo, kjer bodo z zasliševanjem skušali odkriti vzroke pretepa in krivdo posameznikov.

Spet so pozabili na slovenščino...

Občinski komunistični svetovalec Lucijan Pahor je poslal odbornikoma za splošne zadeve in za stike z javnostjo vlogo, v kateri sprašuje zakaj ni upoštevana tudi slovenščina v opozorilih, ki jih izobeša v javnih prostorih.

Občinski svetovalec se nanaša predvsem na nove oglase ministrstva za turizem, ki opozarjajo na nove proste dneve javnih lokalov v italijanščini, nemščini, angleščini, francoščini in španščini. O napisih v slovenščini pa ni ne duha ne sluha, čeprav jo govori velik del skupnosti, ki živi na tem področju in velike skupine jugoslovanskih turistov (zaradi teh turistov bi bilo primerno, da se dodajo tudi napisi v hrvaščini).

Tako ravnanje predstavlja — pravi svetovalec Pahor — kršitev pravic manjšine in zato zahteva, da se to vprašanje čimprej uredi .

Isti svetovalec je naslovil na tržaškega župana Spaccinija drugo vlogo, v kateri ga vprašuje, če se namerava udeležiti skupno s svetovalci konzulte Kolonja - Škorklja javnega srečanja, na katerem naj bi razpravljali o problemih rajona, ki jih je Pahor predložil občinski upravi. Konzulta je že predložila občini spisek zahtev, vendar do sedaj še ni dobila odgovora.

Predvsem gre za gradnjo otroškega vrtca in nove osnovne šole. Občinski svet je že odobril prošnjo za otroški vrtec, vendar še ni izpolnil svoje obljube. Ta četrt potrebuje tudi novo osnovno šolo, kajti v razredih šole «Suvich» se učenci izmenah v jutranjih in popoldanskih izmenah in v vsakem razredu je od 32 do 35 učencev, kar onemogoča delo učiteljem in učencem.

Poleg teh dveh zelo perečih problemov, imajo prebivalci te četrti še precej drugih nevšečnosti predvsem s cestnim asfaltom, kajti pristojni organi niso poskrbeli, da bi znova asfaltirali ceste, ki so jih izkopali zaradi popravil.

Pahor obtožuje občinsko upravo, ker ni izpolnila svojih obljub in zato vabi župana in pristojne odbornike, naj pred prebivalci rajona javno odgovarjajo za svoje delovanje, kot zahtevajo načela demokratičnega upravljanja.

ZAKLJUČKI POKRAJINSKEGA KONGRESA ANPI

Kongres bivših partizanov podprl upravičeno borbo slovenskih ljudi

Zahteva po popolni enakopravnosti slovenske manjšine - V novem odboru tudi slovenski partizani - Obsodba skrunilcev spomenika v Sovodnjah

Predsedstvo kongresa Fantini - Sasso podaja svoje poročilo

Sedmi pokrajinski kongres združenja bivših partizanov ANPI se je zaključil v soboto pozno zvečer ob prepevanju borbenih partizanskih pesmi. Več sto delegatov je izvolilo nov pokrajinski odbor, v katerem so: Valerio Bergamasco, Mario Candotto, Antonio Cicchitti, Ludvik Devetak, Mario Fantini (Sasso), Vinicio Fontanot, *Avgust Lenardič*, Giuseppe Lorenzon, *Ladi Dornik*, Clodoveo Marini, Vincenzo Marini, Giovanni Padoan, *Jožef Petejan*, Domenico Piccardi, Giacomo Tardivo, Tullio Trevisan, Mario Zuliani, Za preglednike računov so bili izvoljeni Antonio Colautti, *Karlo Černic*, Mario Furlan, namestnika pa sta *Ivan Bregant* in *Stanislav Marušič*.

V naši nedeljski številki smo poročali s kongresa o pozdravnih govorih in nastopih delegatov. Prav je, da tu omenimo nekatere odlomke iz poročila, ki ga je imel bivši partizanski komandant Mario Fantini-Sasso. Omenimo še, da je delu kongresa predsedoval Marini-Banfi, prisostvoval mu je zastopnik osrednjega vodstva ANPI Federico Vincenti.

Fantini - Sasso je med drugim omenil nevarno obujanje fašizma, ki ima precej opore v nekaterih političnih, gospodarskih in upravnih krogih. Omenil je tudi mazanje partizanskih spomenikov in pisanje protislovenskih parol (tu se je spomnil sovodenjskega primera). Ko je govoril o skupni borbi slovenskih in italijanskih partizanov je omenil tudi dejstvo, da slovenska manjšina v Italiji še nima zagotovljenih tistih pravic, za katere se je borila z orožjem v rokah v času osvobodilnega boja. Med drugim je tudi omenil, da je tržaški tovariš Kenda o vprašanjih slovenske manjšine govoril na vsedržavnem kongresu ANPI v Bologni. Fantini Sassi je govoril še o vojaških služnostih, ki bremenijo našo deželo, nato je omenil tudi mednarodni politični položaj.

Govornik je povabil prisotne, da razširijo vrste ANPI s pristopom tudi drugih protifašistov, mladih delavcev in študentov. Omenil je ustanovitev skupnih protifašističnih odborov v nekaterih vaseh kot tudi v tržiški ladjedelnici.

V debati so sodelovali številni bivši partizani. Omenimo tu poseg Ladija Dornika, ki je govoril o vprašanjih slovenske manjšine. Dornik je med drugim dejal: «Slovenci v drugi svetovni vojni nismo pomišljali, ko smo se z orožjem v rokah uprli sili, ki je ogrožala naš obstoj. Borili smo se z ramo ob rami z italijanskimi partizani za dosego istih idealov, pravice in svobode, za katere so se borila osvobodilna gibanja Italije in Evrope ter tako prispevali k dokončni zmagi nad nacifašizmom in k ustanovitvi demokratične republike Italije..» Nato je Dornik omenil, da ne uživa slovenska manjšina tistih pravic ki jih imajo Nemci in Francozi v mejah italijanske države, omenil poslanico predsedniku Colombu, ter srečanje, do katerega bo baje prišlo v kratkem med podpisniki in ministrskim predsednikom.

Dornik je še omenil, da je bila dežela ustanovljena zaradi tu živeče slovenske manjšine. «Če ni mogoče oporekati dejstvu, da se je v zadnjih letih mnogo spremenilo v zadržanju do Slovencev, to še ni dovolj za odpravo vsakodnevnih krivic, ki nas zadevajo kot narodnostno skupnost zaradi pomanjkanja posebnih zaščitnih predpisov. Slovenci bomo lahko dosegli to, kar nam zagotavlja republiška ustava, samo s podporo onih sil, ki so se borile v osvobodilnem gibanju. Prepričani smo, da nas ne bodo sile, ki so dale svoj delež osvobodilnemu gibanju, nikdar zapustile. Ko govorim o enotnosti sil odporniškega gibanja, mislim na vse one, ki so kakorkoli prispevali k zmagi nad nacifašizmom in h graditvi boljše družbe. Te sile morajo najti skupni jezik, da ohranimo to kar smo dosegli za ceno tolikih žrtev in toliko prelite krvi.»

V nekem goriškem gostišču so zvečer zastopniki pokrajinskega odbora ANPI izročili tovarišem iz Ljubljane, Kopra in Nove Gorice spominske knjige o odporništvu pri nas.

PREDAVANJE IN DEBATA O DRAGINJI

Dviganje cen je treba ustaviti in ovrednotiti delavske plače

Potrebno je posvetiti več pozornosti zadružništvu v prodaji in pa reorganizaciji kmetijstva

Na pobudo treh sindikalnih organizacij CGIL, CISL in UIL je bila pred dnevi v dvorani trgovinske zbornice v Gorici debata za okroglo mizo o problemu naraščajoče draginje, ki v zadnjem času najbolj skrbi našo javnost, zlasti pa delavce, ki so si z veliko borbo priborili nekatere poviške, katere pa jim je odvzelo in jih celo preseglo stalno dviganje cen najnujnejšim življenjskim potrebščinam.

Povabilu sindikatov se je odzvalo številno občinstvo, ki je napolnilo dvorano trgovinske zbornice. Poleg sinikalistov so bili prisotni predstavniki zadružništva, ter vodje raznih strokovnih organizacij in ustanov.

Glavno poročilo je podal v imenu treh sindikatov Domenico Banchieri, član vodstva CGIL iz Rima, ki ga je predstavil sindikalist Marinello. Njegovemu poročilu so sledili številni posegi v diskusijo. Predstavnik deželnega vodstva zadrug Silvino Poletto je prikazal potrebo spremembe razdeljevalnih struktur v trgovini, kjer je treba organizirati prodajo na zadružni podlagi in z zmanjšanjem števila posredovalcev znižati tudi razdeljevalne stroške, ki sedaj v precejšnji meri vplivajo na podražitev življenjskih potrebščin.

Predstavniki trgovcev so s svoje strani priznali zaostalost razdeljevalnega sistema v državnem merilu, obenem pa so skušali prikazati da je položaj v tem oziru boljši v naši deželi. Pri nas obstaja precej trgovin na družinski osnovi, ki naj bi po njihovem mnenju omogočale svobodno konkurenco. V tem oziru je govoril tudi ravnatelj goriške zveze trgovcev dr. Scarano, ki je med drugim dejal, da je treba iskati vzroke za podražitev v zmanjšanju proizvodnje, večjem povpraševanju po potrošnem blagu in krizi na mednarodnem trgu, ki ima za posledico podražitev surovin. Dodal je, da je tak položaj ne samo v kapitalističnih, ampak tudi v socialističnih državah. Drugi diskutanti so zaključili tudi z ugotovitvijo, da je problem formiranja potrošnih cen resna in delikatna zadeva, pri kateri bi ne smela sodelovati samo država, ampak tudi krajevni organi in občinske uprave.

Sindikati so pri tem problemu tudi na stališču, da je treba reorganizirati razdeljevalni sistem, zmanjšati število trgovskih posredovalcev in da je treba spremeniti tudi ustroj v kmetijstvu s specializacijo in približanjem kmetijskih proizvajalcev k potrošniku. Vsekakor je treba usmeriti gospodarski razvoj tako, da se ne samo ustavi dviganje cen, ampak so potrebni radikalnejši ukrepi, da se prepreči podražitev še preden prizadeti delavci prejmejo dosežen povišek svojih plač.

Med udeleženci so bili: deželni svetovalci Cocianni, Zorzenon, Pascolet in Bosari; goriški občinski odbornik Fantini, deželni sindikalni tajniki Calabria, Marinello in Marchesan; predstavnik deželnih zadrug Poletto, za združenja trgovcev iz Trsta dr. Geppi, iz Gorice dr. Scarano, iz Vidma dr. Nistri.

V Doberdobu posvet o vojaških služnostih

Na županstvu v Doberdobu je bil pred dnevi sestanek predstavnikov občin, ki so prizadete zaradi vojaških služnosti. Ob zaključku sestanka, na katerem so podrobno obravnavali ta problem, so pooblastili občinsko upravo v Doberdobu, da sestavi delegacijo 5 do 7 prizadetih občanov, ki naj bi šla v kratkem skupaj s sindikalnimi predstavniki do predsednika deželnega odbora dr. Berzantija z zahtevo, naj bi sklical posebno konferenco o vojaških služnostih, s katero naj bi pozvali parlament za nujno izvedbo reforme vojaških služnosti.

V Štandrežu so pokopali Emila Tabaja

V soboto popoldne so vaščani v Štandrežu spremili k zadnjemu počitku na domače pokopališče 82-letnega Emila Tabaja, ki so ga domačini bolje poznali kot Miljo Tamburica. Pokojnik ni bil poročen in je živel bolj sam zase. Ob nedeljah pa je prihajal v domače gostilne ter tam včasih igral na tamburico, od tod tudi njegov domač vzdevek. Tabaj je bil tipična osebnost iz prejšnje dobe, kakršne so postale redke tudi v Štandrežu.

OB ZAKLJUČKU KMETIJSKEGA LETA

Zahvalna nedelja v Štandrežu in Sovodnjah

Župan v Krminu je sprejel delegacijo obdelovalcev - Svečanost na Travniku in v Ločniku

Pretekla Martinova nedelja pomeni tudi zaključek kmetijskega leta. Kot je prišlo v povojnih letih že nekako v tradicijo, so po posameznih občinah na Goriškem imeli tudi preteklo nedeljo zahvalnice za letošnjo kmetijsko letino.

V Štandrežu so pripeljali v dopoldanskih urah številne traktorje in druge stroje ter voz z najbolj značilnimi pridelki na trg pred cerkvijo, kjer jih je po maši blagoslovil domači župnik Žorž. Na trgu se je zbralo precej domačinov pa tudi prijateljev in znancev iz Gorice, ki so prišli na pokušnjo domačega kruha in vina, ki so ga ponudili štandreški neposredni obdelovalci. Ti so tokrat pripravili svečanost sami, ker niso povabili k sodelovanju drugih domačih društev.

Podobno svečanost so imeli neposredni obdelovalci zemlje iz sovodenjske občine, kjer je pripeljane pridelke in stroje na trgu poleg cerkve blagoslovil domači župnik Komac. Tudi tu so pokušali domače vino in kruh, ki so ga za to priliko napekle nekatere domače gospodinje.

V Gorici je bila zahvalna svečanost na Travniku, kjer se je zvrstilo kakih 20 traktorjev in drugih strojev pred cerkvijo, v kateri je bila zahvalna svečanost. Nekaj podobnega so imeli tudi v Ločniku ter po drugih občinah na Goriškem. Omenimo naj tudi svečanost v Krminu, kjer je predstavnike neposrednih obdelovalcev sprejel na županstvu župan Stecchina.

Osrednjo pokrajinsko proslavo in zahvalnico pa bodo opravili šele prihodnjo nedeljo 21. t. m. in sicer v Medeji z začetkom ob 11. uri.

Z mopedom je podrla upokojenko na zebrah

V nedeljo popoldne ob 17.30 je na zebrah na križišču ulic Aosta, Puccini in Rossini podrla mopedistka iz Števerjana 19-letna Vida Gravner, 80-letno Zoro Mozetič iz Gorice, Ul. Cipriani 19. Mozetičevo so z rešilcem Rdečega križa odpeljali v splošno goriško bolnišnico, kjer so ji zdravniki ugotovili udarec v lobanjo in trebuh, ter odrgnjenja na desni roki in levem kolenu. Pridržali so jo za 20 dni na zdravljenju.

Mozetičeva je ob tisti uri prečkala cesto na omenjenem križišču peš, ko je privozila mopedistka v smeri proti sodišču ter jo podrla in ji povzročila omenjene posledice.

Popravek

V nedeljski številki smo pisali, da je društvo «O. Župančič» iz Štandreža darovalo 10.000 lir za spomenik padlim partizanom v tej vasi. Vest dopolnjujemo s pojasnilom, da je omenjeno vsoto darovali pevski zbor tega društva.

PO BURNI SEJI OBČINSKEGA SVETA

Stališči KD in PSDI o polemiki o avtoportu

Upravo morajo voditi javne ustanove - Za KD niso potrebni alarmizmi - Socialdemokrati za hitro izvedbo načrtov

Do precejšnjih polemičnih prijemov je prišlo znotraj večinske koalicije v goriški občini o vprašanju avtoporta. Prvi so se oglasili socialisti z nastopom v občinskem svetu in nato s plakatom, ki so ga nalepili na goriških zidovih, sledili so republikanci, sedaj so se oglasili še krščanski demokrati in socialdemokrati. Večinske stranke so imele tudi skupni sestanek, ki je bil, tako govorijo v političnih krogih, zelo živahen.

Krščanski demokrati zavračajo v svojem poročilu nevarnosti, ki jih vsebuje socialistični plakat. Po mnenju krščanskih demokratov je treba upravljati tako avtoporto kot obmejno postajo na javni način, s pomočjo zastopnikov javnih ustanov. Tu se ne sme upoštevati gospodarskega interesa nekaterih posameznikov.

V svojem poročilu omenjajo krščanski demokrati, da so se njihovi možje od leta 1960 dalje stalno zavzemali za uresničitev avtoporta. Ta ugotovitev je polemična do ostalih partnerjev večinske koalicije in tudi do opozicije. Poročilo KD zaključuje z željo, da bi javnost imela zaupanje v upravo goriške občine.

Drugačen ton pa ima poročilo mestnega odbora socialdemokratske stranke. V njem je ugotovitev, da so se ob tej priliki socialisti znašli osamljeni znotraj večinske koalicije in da so z njimi soglašali le komunisti in socialproletarci. Na drugi strani pa socialdemokrati menijo, da ni bila izbira načrtovalca pravilna. Hudujejo se nad počasnostjo pripravljanja načrtov in tudi oni se zavzemajo za javno upravo konzorcija, ki bo imel pod nadzorstvom avtoporto. Po mnenju socialdemokratov ne bi smela zemljišča v okviru avtoporta biti zasebna last; javni konzorcij bi moral biti lastnik vseh zemljišč.

Socialdemokrati so mnenja, da je treba pospešiti priprave, ker so podobne priprave za avtoporto pri Fernetičih že v polnem teku. PSDI meni, da je treba nadaljevati delo o avtoportu v smislu resolucije, ki jo je odobril goriški občinski svet.

Nocoj v Verdiju Molierov «Don Juan»

Nocoj se prične v Gorici redna gledališka sezona tržaškega italijanskega gledališča. V Verdijevem gledališču bo nastopila tržaška skupina z Molierovim «Don Juanom». S tem delom so tržaški igralci z uspehom nastopili najprej v Trstu, nato so gostovali v nekaterih krajih naše dežele. Glavno vlogo ima znani igralec Giulio Bosetti

Zaslepljen od luči je zavozil s ceste

Prejšnjo noč ob 3.30 je jugoslovanski rešilec Rdečega križa pripeljal v goriško bolnišnico 25-letnega Lucia Sclaunicha, doma iz Villess, ki se je malo prej ponesrečil v bližini Ajdovščine. Ugotovili so mu udarec v lobanjo, rano na čelu in na desni nogi ter so ga pridržali za 7 dni na zdravljenju.

Sclaunich je bil na izletu v Sloveniji z avtom, ki ga je vozil 24-letni Vittorio Cabas iz Villess. V bližini Ajdovščine so šoferja zaslepile luči tovornjaka, ki je vozil v nasprotni smeri, da je zavozil s ceste. Ranjen je bil samo Sclaunich.

Padec otroka

Včeraj so pripeljali v bolnišnico v Tržiču enoletno Natašo Lovrenčič iz Poljan štev. 6, ki se je ranila pri padcu na domu ter si razbila pri tem tudi dva zoba. V bolnišnici so jo pridržali za 10 dni na zdravljenju.

Kino

KORZO 16.30—22.00: «I raptus segreti di Hellen», D. Weaver in A. Morehead. Barvni film. Mladini pod 14. letom prepovedan.
MODERNISSIMO 16.45—22.00: «Angelica alla corte del re», M. Mercier in G. Gemma; italijanski film v barvah, mladini pod 14. letom prepovedan.
VERDI 21.00: «Molièrov «Don Juan».
CENTRALE 17.15—21.30: «Il provinciale», G. Morandi in M. G. Buccella; kinemaskopski film v barvah.
VITTORIA 17.15—21.30: «Sadismo», J. Fox in M. Jagger; film v barvah, mladini pod 18. letom prepovedan.

Tržič

AZZURRO: Danes zaprto.
EXCELSIOR 16.00: «Tutte calde e mafia nera». S. Davis jr. barvni film.
PRINCIPE 17.30: «Il Grande Jack», J. Vani in R. Boon, v barvah.

Nova Gorica

SOČA (N. Gorica): «Ljubezen in bolničarke», angleški barvni film — ob 18. in 20.
SVOBODA (Šempeter pri N. Gorici): «Štirje ljuči», angleško-nemški barvni film — ob 18. in 20.
PRVAČINA: Prosto.
RENČE: «Labirint zločina», francoski barvni film — ob 20.
DESKLE: «Mrličem svoboden prehod», ameriški barvni film — ob 19.30.
ŠEMPAS: «Drago bom prodal svojo kožo», italijanski barvni film — ob 19.30.
KANAL: Prosto.

DEŽURNI LEKARNI

V GORICI

Danes ves dan in ponoči je v Gorici odprta lekarna CRISTOFOLETTI, Travnik, tel 2972.

V TRŽIČU

Danes ves dan in ponoči je v Tržiču dežurna lekarna «Al Redentore», dr. De Nortis, Ul. Rosselli 23, tel. 723-40.

POLICIJSKA KRONIKA

Vlomilci so odnesli iz vile za 2,2 milijona lir vrednosti

Poleg raznega nakita so se polastili tudi gotovine v raznih valutah - Vlomilci tudi v vili mesarja Kogoja

Čeprav je Giampaolo Brass že nekaj dni pod ključem v goriških sodnih zaporih, pa so še vedno na vrsti vlomi v goriška stanovanja.

Tako je 37-letni goriški trgovec Giovanni Lulli, ki stanuje v svoji vili na Cesti III. armata št. 34, ko se je v nedeljo zvečer vrnil ob 21.30 s svojo družino domov, opazil, da so neznanci skozi luknjo v vrtni ograji, šli na dvorišče vile in na zadnji strani razbili šipo pri vratih v kuhinjo. Ko so vse premetali v kuhinji in prostoru poleg nje, so šli še v spalnico. Iz neke skrinjice za dragulje so pobrali raznega nakita za 300 tisoč lir vrednosti; v garderobni omari pa so iztaknili še listnico v kateri je bilo 810 tisoč lir v gotovini; dalje 480 tisoč din in 5400 zahodnonemških mark. Očitno zadovoljni s takim plenom, so odšli po isti poti in gospodarju ni preostalo drugega, kot da je vlom prijavil policiji. Družina je bila odsotna od devete ure dopoldne in njeno odsotnost so vlomilci izrabili za svoj obisk.

Manj sreče so imeli v novi hiši 42-letnega mesarja Ladija Kogoja, na isti cesti št. 44. Prav tako v odsotnosti družine so tekom dneva razbili steklo v vratih za hišo ter v sobah vse prebrskali upajoč, da bodo tudi tu prišli do denarja. Njihovo iskanje pa je bilo zaman.

Policija išče v obeh primerih, da bi na osnovi skopih sledov odkrila vlomilce.

OBČNI ZBOR BARKOVLJANSKEGA PROSVETNEGA DRUŠTVA

NOVE, MLAJŠE MOČI V VODSTVU DRUŠTVA

Društvo ni delovalo že vrsto let - Barkovljanska mladina se je ponudila, da društvo oživi - Barkovljani upajo, da se bodo vrnili «stari časi»

V prostorih barkovljanskega prosvetnega društva se je v nedeljo popoldne zbralo kar lepo število Barkovljanov, kot je sicer zahtevala priložnost: po skoraj 10 letih je namreč nadzorni odbor sklical občni zbor, ki naj bi predstavljal začetek nove dobe društvenega delovanja na področju, kjer živi veliko Slovencev, ki so pa pomešani z Italijani in ki jim bližina mesta preprečuje tipično vaško intimnost in delovanje.

Uvodne besede je spregovoril bivši podpredsednik društva Stanko Pertot, ki je poudaril važnost tega občnega zbora in podal dnevni red. Daljše poročilo je nato prebral član nadzornega odbora Anton Pertot, ki je najprej predlagal enominutni molk za člane društva, ki so umrli v zadnjem desetletju. Društvo je izgubilo kar štiri pomembne osebe: predsednika Luča Žnideršiča, bivšega predsednika Milana Pertota, Stanka Švaglja in še dolgoletnega odbornika Iva Dolesa.

Anton Pertot je analiziral, zakaj je zadnja leta v društvu zamrlo vsako delovanje, kljub mnogim dejavnostim, s katerimi se je društvo ukvarjalo tik pred smrtjo bivšega predsednika Žnideršiča. V društvu so se tedaj najmlajši ukvarjali s telovadbo, delovali sta tudi baletna šola in podružnica Glasbene matice, nekaj let je uspešno vadila folklorna skupina, poleg tega, da se je mladina redno udeleževala Slovenskih športnih iger. V svojem poročilu se je Pertot podrobneje ustavil še pri dveh festivalih slovenske popevke, ki ju je organiziralo p.d. Barkovlje v letih 1963 in 1964. Čeprav je tu pa tam le prišlo do še kake pobude, se je po letu 1965 začelo životarjenje. Predstavniki društva so bili sicer navzoči na občnih zborih SPZ, udeležili so se od časa do časa drugih sestankov in zavzemali ustrezna stališča, o pravem delovanju društva pa ni bilo govora. Prav letos pa je v okviru društva začela delovati skupina mladih, ki je dala tudi pobudo za prireditev 3. oktobra. Tedaj se je v društvu zbralo zelo veliko Barkovljanov in zadovoljstvo je bilo vsestransko, tako pri organizatorjih kot pri udeležencih. «Ob tej priliki — je še dejal Pertot — se je zopet pojavila želja, da bi se društveno delovanje obudilo in da bi se sklical občni zbor. Mladina se je ponudila, da bo zopet oživila tradicijo prosvetno-kulturnega delovanja v Barkovljah s prijemi, ki se bodo izkazali za najbolj primerne za obnovitev tistih idealnih vezi, ki so se v zadnjih letih med nami tako zrahljale.» Svoje poročilo je Anton Pertot zaključil z vabilom, naj se skupini mladih priključijo z delom ali nasveti vsi, ki bi radi videli, da se v Barkovljah obnovi dolgoletna kulturno-prosvetna tradicija.

Oglasil se je nato k besedi predsednik SPZ Klavdij Palčič, ki je pozdravil občni zbor in pobudo, da se v Barkovljah obnovi delovanje. Poudaril je vlogo kulturno-prosvetnega delovanja na ozemlju, ki je narodnostno ogroženo in dodal, da se za Barkovlje odpira nova doba, ki jo podčrtuje prav potreba po obnovitvi delovanja, ki je bila ob tej priložnosti izražena. Razvila se je nato kratka debata, med katero so se oglasili k besedi članica društva Matjašič, Jelka Grbec, Stanko Pertot in Bruno Sferca, ki je v imenu mladih poudaril, da delovanje društva absolutno ne bo strankarsko, temveč da bo cilj kultura, čeprav tudi ta ne more biti apolitična.

Stanko Pertot je nato prebral pravilnik z nekaterimi spremembami, ki so se v desetih letih izkazale za nujne. Med spremembe spada tudi ime društva, ki se bo odslej dalje imenovalo Slovensko prosvetno društvo Barkovlje in ne samo P. d. Barkovlje. Krajša razprava je potekala samo pri starosti oseb, ki lahko postanejo člani društva. Navzoči so se zedinili, da lahko postane član

(Nadaljevanje na 5. strani)

V daljno praznino zazrti pogled Erike Blanc, razočarane ženske iz filma «Emanuelle»

NOVOST NA KNJIŽNI POLICI

Vischerjeva Topografija Štajerske

Nekoliko okrnjena Vischerjeva Topografija, prilagojena le za tisti del Štajerske, ki je v okviru Jugoslavije - Tehnično zelo dobro opremljena publikacija

Cankarjeva založba je v sodelovanju s svojim specializiranim oddelkom, Trubadurjevim antikvarjatom, z izdajo nekaterih posebnih knjig opravila že doslej pomembno kulturno delo. Tako je med drugimi publikacijami lani izdala v faksimilirani izdaji manj znano, a nič manj pomembno Valvasorjevo Topografijo Kranjske. Glede na faksimilirano izdajo, dopolnjeno z uvodno besedo Branka Reispa, je bil izid te knjige pomemben kulturni dogodek. Kot nekak pendant k tej knjigi je zdaj ista založba pripravila podobno izdajo. Izdala je namreč Topografijo Štajerske, ki jo je sestavil in pripravil Georg Matthäus Vischer v letu 1681 ter tako dopolnila Topografijo Kranjske z novo knjigo, ki prinaša podobo štajerskih mest, trgov, samostanov in gradov. Izdajo je pripravil kot redaktor in pisec spremne besede Ivan Stopar, knjigo pa je opremil Mihajlo Šoltes, medtem ko je klišeje izdelala in knjigo natisnila Tiskarna Ljudske pravice v Ljubljani.

Sedemnajsto stoletje, ki je bilo stoletje topografov, je dalo tudi Georga Matthäusa Vischerja. Ta se je rodil na Tirolskem leta 1628 in je bil seveda po poklicu duhovnik, čeprav nekaj časa svojega poklica ni opravljal. To pa prav zaradi svojega kartografskega in topografskega dela, kateremu se je posvečal vse življenje. Izdal je vrsto geografskih kart, več velikih grafičnih listov, Topografijo Dolnje Avstrije, Topografijo Gornje Avstrije, knjigo, ki vsebuje vsesplošni popis zemlje, ter Topografijo Štajerske, ki nosi sicer letnico nastanka 1681, izšla pa je okoli leta 1700 po avtorjevi smrti.

Topografija Štajerske s polnim naslovom: Cesarskega zemljepisca G. M. Vischerja Topografija vojvodine Štajerske, to je lastni naris in upodobitev mest, gradov, trgov, parkov, proštij, ustanov, samostanov in cerkva, ki leže v vojvodini Štajerski in so zdaj poceni na voljo pri Johannu Bitschu, univerzitetnem knjigotržcu na Židovskem trgu pri zlatem stebru, je ohranjena v dveh inačicah, dunajski in graški, ki se nekoliko razlikujeta med seboj. Dunajska izdaja velja za starejšo, graška pa je popolnejša, saj vsebuje 462 grafičnih listov od vseh evidentiranih 465 listov, ki jih je pripravil za svoje delo Vischer. Pri izdaji je sodeloval tudi bakrorezec Trost, ki ga poznamo kot sodelavca pri Valvasorjevi Topografiji Kranjske, večino predlog za plošče pa je pripravil Vischer sam. Srečamo pa še enega znanca iz Valvasorjevega kroga, bakrorezca Greischerja.

Izdaja Vischerjeve topografije Štajerske, kot jo je pripravila Cankarjeva založba, ni taka izdaja kot je Valvasorjeva Topografija Kranjske. Tam je šlo za faksimilirano izdajo kompletne knjige. Topografija Štajerske pa ni popolna, temveč je v njej v faksimilu objavljenih le 143 bakrorezov, ki prinašajo podobe tistih krajev cerkva in gradov, ki leže na slovenskem ozemlju Spodnje Štajerske. Gre torej za prirejeno delo, ki bo zanimivo predvsem za našega človeka, ki pa zaradi tega ni nič manj pomembno. Uvodna beseda Ivana Stoparja predstavlja slovenskemu bralcu avtorja topografije Vischerja, njegovo življenjsko pot ter njegovo delo na področju kartografije in topografije. Ni odveč omeniti, da ima knjiga tudi register vseh prikazanih krajev in objektov, popis upodobitev, imenik upodobljenih objektov ter povzetek uvoda v nemščini.

Knjiga Topografija Štajerske je sicer po svojem značaju manj pomembna kot Valvasorjeva Topografija Kranjske. Zlasti za nas Slovence, ker se večji del topografije nanaša na avstrijske kraje in manjši na slovenske spodnještajerske kraje, gradove, cerkve in samostane. Toda v enem pa nam je ta topografija prav tako dragocena. Ohranila je današnjemu času podobo naše preteklosti, pa čeprav je izdaja ostala v bistvu torzo in so odpadli številni manjši dvorci ter je poudarek na večjih in pomembnejših štajerskih fevdalnih objektih. V času, ko še ni bilo fotografije, je taka grafična upodobitev objektov, pomembnih za tedanji čas, ohranila podobo tedanjih objektov, kakršni so bili v tedanjem času ter nam tako posredovala del naše kulturne dediščine.

Izdaja, ki jo imamo pred seboj, je skrbno opremljena. Na zunaj uvezana v belo umetno usnje, daje v svoji podolgovati obliki podobo žlahtne izdaje. Pa tudi notranja podoba je vzorna, saj je knjiga morda tehnično še lepše izdelana kot lanskoletna Topografija Kranjske. Veseli smo nove topografije, ki kaže podobe slovenskih krajev v 17. stoletju in smemo vsem sodelavcem ter založbi dati polno priznanje za ves trud pri taki izdaji.

Sl. Ru.

DA BI NAS PONOVNO IN PO NEPOTREBNEM NE PRESENETILA

Influenco - ki se nam približuje - je bolje preprečiti kot zdraviti

Kaj so povedali strokovnjaki na zasedanju na padovski univerzi - Tri vrste influence - Tokrat prihaja iz Južne Afrike, pa tudi iz Madžarske

Že vrsto let smo se v pozni jeseni in skozi zimo srečavali z večjimi ali manjšimi, hujšimi ali blažjimi vali influence. Nekajkrat je Evropa doživljala že prve epidemične krize, ki so prišle posebno do izraza na Angleškem, v Belgiji in tudi pri nas. Ker gre za nekakšno «sezonsko bolezen», raje bi rekli bolezen sedanjega letnega časa in ker so bolezen v širšem obsegu že zabeležili v Romuniji in celo malone sosednji Madžarski, menda ne bo odveč, ustaviti se pri tej bolezni nekoliko temeljiteje, kot so jo prikazali na zasedanju strokovnjakov na padovski univerzi, kjer so se konec prejšnjega tedna v dvorani Morgagni srečali strokovnjaki na obravnavanju, kako naj se človek pripravi na to bolezen in kako naj se proti njej bori. Glavno besedo so imeli trije izvedenci, ki so pojav obdelali z različnih plati. Prof. V. Gasparini je govoril o epidemiologiji infekcij z virusom influence, prof. L. Leonardi o patologiji infekcij z virusom influence, prof. R. Vendramini pa o profilaksi pred infekcijami z virusom influence.

Iz referatov in tudi iz diskusije, ki se je po referatih razvila, izhaja da influenca, ki se nam bliža z vzhodne strani pa tudi iz južne Afrike in Latinske Amerike, ni influenca hujšega značaja, vendar pa da je ne smemo podcenjevati. Hkrati je bilo rečeno, da je bolje v borbi proti njej uporabljati cepivo, se torej pred njo vnaprej zavarovati, kot pa se je reševati z antibiotiki. Še več, cepivo proti influenci bi bilo treba vzeti najmanj dva tedna pred nastopom epidemije, kajti v nasprotnem primeru nam cepivo ne pomaga, človek se mora namreč cepiti najmanj dva tedna prej, da cepivo deluje, oziroma da pripravi organizem na odpor proti bolezni.

Seveda se tu pojavlja vprašanje, kdo bi se moral prej cepiti, nadalje ali je dovolj cepiva na razpolago itd. Po nekaterih zagotovilih so farmacevtska podjetja pripravila zadostne količine cepiva, z druge strani so zdravstvene ustanove zagotovile za lastne potrebe določene količine, za katere smatrajo, da bi mogle v primeru epidemičnega vala zadostovati. Končno je bilo doslej že večkrat poudarjeno, da bi se morali cepiti proti influenci predvsem starejši ljudje, katerih organizem je šibak; nadalje ljudje, ki imajo kake kronične motnje na dihalih, cepiti bi morali še otroke in ljudi, ki so zaradi svojega poklica v stiku z množico. Logično je, da bi se morali še najprej cepiti proti tej bolezni ljudje iz zdravstvene službe, da bi namreč zdravstvena služba v primeru večjega vala bolezni ne odpovedala.

Ko smo tako navedli nekaj splošnih ugotovitev, se bomo podrobneje ustavili pri nekaterih mislih, ki so jih izrazili strokovnjaki na padovskem zasedanju.

Prof. Vinicio Gasparini, direktor higienskega zavoda v Veroni, je rekel da je influenca ena tistih bolezni, ki ji je zdravstvo posvetilo izredno pozornost. Kljub temu pa influenca še vedno predstavlja vrsto pomembnih problemov. Bolezen povzročajo virusi, ki jih je zdravniška veda kategorizirala v tri kategorije. Pravzaprav ocenjujejo bolezen po virusih, ki jo povzročajo in sicer A, B in C. Vsaka izmed teh bolezni ima svoje specifične lastnosti. Virus vrste A je povzročitelj velikih epidemij, ki zajemajo ogromna zemljepisna področja in se ponavljajo v ritmih od 10 do 12 let. Isti virus pa povzroča tudi influenco, ki vsake dve ali tri leta zajame manjša zemljepisna področja. Prvim epidemijam pravijo «pandemie» drugim pa «interpandemične epidemije».

Virus vrste B povzroča epidemije, ki se vrstijo vsaka štiri ali vsakih šest let. Influenca, ki jo povzroča virus vrste C, pa se pojavlja le kot sporadična manifestacija, to se pravi, da je bolj krajevnega in celo le posamičnega značaja.

Iz gornjega izhaja, da je najbolj pomembna, če se smemo tako izraziti, influenca, ki jo povzroča virus A, kajti ta zajame širša področja in spravi v posteljo na desetine in desetine milijonov ljudi. Vrh tega ima ta influenca še to posebnost, da vsakih deset ali dvanajst let, ko se torej ponovno pojavi, spremeni virus, oziroma nastopi z virusom, ki je kakorkoli, pa čeprav malo, drugačen od «brata», ki je povzročil prejšnjo podobno epidemijo.

Na srečo, razen v izjemnih primerih, influenca ni huda bolezen. Ker pa zajame ogromne obsege, ker spravi v posteljo na milijone in milijone ljudi, povzroča ogromno ekonomsko škodo, saj pogosto paralizira promet, obratovanje v tovarnah, prenehanje pouka itd. Za influenco, ki je zajela Italijo v zadnjih mesecih 1969 in januarja 1970 je zbolelo okoli dvajset milijonov ljudi. Pri tem je zanimivo, da je zbolelo le en milijon 800 tisoč kmečkega prebivalstva, vse huje je bilo z drugim prebivalstvom: 9 milijonov ljudi, ki se ukvarjajo s terciarno dejavnostjo, le malo manj pa industrijskih delavcev.

Prof. Piero Leonardi, načelnik klinike za infektivne bolezni v Padovi, je govoril o infektivnosti influence, posebno v tako imenovanih pandemičnih epidemijah, kadar nastopi influenca, ki jo povzroča virus A.

Po tem, kar je povedal prof. Leonardi, more postati influenca z virusom A neprijetna tudi zaradi raznih komplikacij, ko se influenci pridružijo še virusne pljučnice, ostri glavoboli in še kaj drugega, kar potencira težo bolezni. Omenil je tudi, da se ta bolezen drugače razvija pri otrokih, pri nosečih ženskah in starčkih, kjer ima najhujše posledice, posebno pri tistih, ki imajo kake motnje na dihalnih organih, pri ljudeh, ki imajo sladkorno bolezen ali težave na srcu. Sicer pa so vse najrazličnejše bolezni, ki so povezane s starostjo, nekakšno dopolnilo k influenci in v tem primeru ni odveč nobena previdnost. Prof. Leonardi zato meni, da je bolje bolezen preprečiti s cepivom kot pa zdraviti z antibiotiki, o čemer smo že v začetku govorili.

Prof. Vendramini pa meni, da imamo danes na razpolago cepiva, pripravljena v virusnih kulturah z umrtvičenimi virusi, poleg tega cepiva so tudi zelo učinkovita cepiva, ki «prestrežejo» bolezen v 75 odstotkih primerov

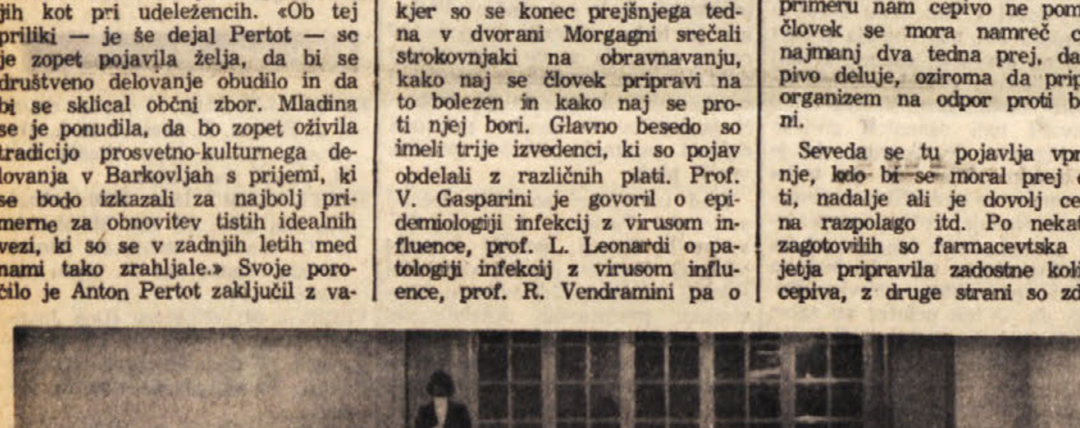

Pogled na dvorano barkovljanskega prosvetnega društva med nedeljskim občnim zborom

Veliki Eisenstein od prve «Stavke» do «A. Nevskega»

Življenje in delo moža, ki je s svojo ustvarjalnostjo morda najbolj živo prikazal rusko revolucijo

Obletnica oktobrske revolucije vzbuja najrazličnejše misli. Kakšno merilo bi bilo najbolj primerno, da bi z njim izmerili pot Sovjetske zveze od leta 1917 do danes? Kaj bi bilo, če... Poleg vseh «če» in raznih ekonomskih, političnih in ideoloških razglabljanj pa ne moremo mimo nekaterih prizorov, ki so vtisnjeni v naš spomin, kot da bi bili tudi sami priča oktobrskih dogodkov. To so prizori iz Eisensteinovih filmov. On jih je najbolj živo prikazal in zato tudi zasluži, da ostane njegovo ime povezano s praznovanjem onih dni, ki so spremenili tok zgodovine. Sergej Mihajlovič Eisenstein je bil po rodu Letonec. Rodil se je leta 1898 v glavnem mestu te sovjetske republike, v Rigi. Oče je bil inženir nemško-judovskega porekla, mati pa je izhajala iz krajevne «višje» družbe. V mladosti ni okusil pomanjkanja, pač pa so nanj močno vplivali napeti družinski odnosi, ki so dosegli vrhunec v njegovem 15. letu, ko je mati zapustila družino.

Med državljansko vojno se je vsa fakulteta, kjer je Eisenstein študiral, vključila v rdečo armado in tu so prvič prišle do izraza nekatere njegove sposobnosti, n.pr. v grafičnem izražanju. Risal je propagandne lepake. Po končani oboroženi revoluciji pa je nadaljeval po poti svojih nagnjenj. Njegov talent ga je pravilno vodil: našel je pot v *Proletkult*, to je bila samostojna partijska organizacija za širjenje kulture med delavci. Vzgajala je zlasti mlade ljudi v svobodnem izražanju v gledališču, v pesništvu in prozi.

Tu je začel kot scenograf in kostumist v prvem delavskem gledališču. Delal je intenzivno in hkrati gradil svoj umetniški izraz. Vanj so se vlivale teorije učitelja in sodelavca Mejerholda, futurizem, konstruktivizem, vplivi music-halla, cirkusa itd. Znašel se je v dobi «izmov» in eksperimentov, s katerimi se je bogato okoristil.

Leta 1923 je z uspehom izvedel svojo prvo odrsko režijo in naslednje leto je začel vrteti svoj prvi film «*Stavka*». Film se je rodil pod srečno zvezdo. Eisenstein se je srečal s švedskim kinooperaterjem Tisséjem, ki se je bil odločil za rusko državljanstvo in z njim je navezal izredno vez sodelovanja, ki je trajala skoro dvajset let. Tissé je vrtel vse Eisensteinove filme.

«*Stavka*» je bila končana leta 1925, v januarju, in je doživela velik uspeh, čeprav je Eisenstein sam pozneje priznal, da se je v tem filmu precej prenaglil z uvajanjem novosti. Izognil se je glavnim zapletom in celo doslednemu razpletu dogodkov. Kljub temu je «Pravda» film ocenila kot «prvo revolucionarno stvaritev na platnu». Po tem uspehu je dobil nalogo, uresničiti zamisel filma, sestavljenega iz osmih slik, ki bi opisoval revolucijo leta 1905.

Zaradi vremenskih razmer je bil primoran, začeti s sliko, ki se je vršila v Odesi. Tu se je njegova ustvarjalnost razplamtela: ob vsakem prizoru se mu je porodila misel za nov, učinkovitejši razplet. Razvil je začetni načrt iz slike v cel film in tako je nastala «*Oklopnica Potjemkin*».

Film so dokončali v treh mesecih, od septembra do novembra 1925, montaža je bila opravljena v 18 dneh in prvo predvajanje je bilo že 18. decembra 1925 v moskovskem gledališču Bolšoj. Zanimivo je, da je film dosegel pravi uspeh šele v tujini in šele nato so ga pravilno ovrednotili tudi v Sovjetski zvezi, evropski kritiki so mu namreč od vsega začetka priznali toliko umetnine in še danes je «Oklopnica Potjemkin», če ne najslavnejši gotovo najbolj proučen film v vsej filmski zgodovini.

Komaj 27-letnemu Eisensteinu uspeh ni stopil v glavo. Obdelal je celo vrsto načrtov, med dru-

P. S.

(Nadaljevanje na 5. strani)

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Odlična priložnost za uveljavitev vaših poslovnih sposobnosti. Spor v družini, ki pa se bo vendarle rešil.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Skušajte svoje sile pravilneje izkoristiti. Neko srečanje bo pripomoglo k ugladitvi spora.

DVOJČKA (od 21.5. do 22.6.) Na delovnem mestu že dolgo tli nerazpoloženje. Utrujeni boste in slabe volje. Ostanite doma, ker se vam obeta obisk.

RAK (od 23.6. do 22.7.) Z drzno potezo boste prekinili diskusijo. Vsako življenje prinese težave. Tudi vi ne boste brez njih.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Zaskrbljeni boste, po vsej verjetnosti brez potrebe. Iskrenost je še vedno najboljša. Prijetno srečanje.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Povečan dobiček, ki ga boste slabo izkoristili. Neki sorodnik vam bo pomagal. Več trdnosti v čustvenih odnosih.

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) Vztrajajte pri svojem gledišču in gotovi bodite, da boste prodrli. Braniti boste morali svojo ljubezen.

ŠKORPIJON (od 24.10. do 22.11.) Dokažite, da znate držati besedo tudi kadar to ni lahko. Ne dajte izjav, kjer ni treba.

STRELEC (od 23.11. do 20.12.) Zelo prijeten dan tudi v poslovnem življenju. Oseba, ki jo imate radi, bo z vami zadovoljna.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Upoštevajte kritike, ki so utemeljene. Prijateljska družba vam bo pomagala, da pozabite na težave.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Ne razmetavajte svojih sposobnosti in ustvarjalnih sil. Na pot boste šli, verjetno na počitnice.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Več originalnosti, več muje, kajti sicer boste občepeli. Srečanja in nova poznanstva.

TONE SVETINA

UKANA

237.

DRUGA KNJIGA

Nobenih izjem in zasebnih muh ne bom trpel. Ta moj ukaz morate razumeti kot nujen spričo možnosti invazije ali zračnega desanta, ki je po govoricah nekaterih, celo naših ljudi, nedvomno na vidiku.

Nekateri že govorijo: "Podgane zapuščajo potapljajočo se ladjo." Klavrni so pojavi nervoze in panike. Ne razumem, zakaj nekateri naši vodilni spravljajo svoje družine v bolnice in lazarete, ter tako odžirajo prostor našim bolnikom in ranjencem. To je žalosten znak, kako so vodilni oficirji demoralizirani. To vzbuja vtis, da izgubljajo živce in glavo. Sovražnik pa to izrablja in nam škoduje.

Ponovno vas opozarjam, da je führer vedno govoril: "Vojno dobi tisti, ki ima boljše živce." Naj vam to objasnim s primerom.

Nekdo si je zgradil lepo, veliko hišo in jo zavaroval za požar. Če bi mu hiša zgorela, bi morala zavarovalnica izpolniti obveznost. Vprašam vas: Ali naj lastnik hiše, ki ima hišo zavarovano proti požaru, hišo zapusti še preden začne goreti, samo zato, ker je možno, da bo nekoč pogorela,» se je krhko nasmehnil general tej svoji domislici in nadaljeval s prejšnjo ostrino:

«Nikoli ne začenjam stvari, ne da bi jo bil temeljito pripravil. Imamo dovolj izkušenj, plačanih z žrtvami. Mnogo življenj in materialnih sredstev lahko prihranimo s pravočasnim ukrepom. Zavedajte se, da se vse, kar predvidevamo, lahko tudi prepreči, in nič ni bolj škodljivega, kot uspavati se. Angleži, Američani in Rusi, ki se borijo z orožjem proti nam, dobro vedo, da, če ne porazijo Nemčije v najkrajšem času, izgubijo vojno. Ne izdajam nobene vojne skrivnosti, če vam povem, da pripravljamo strahovita nova orožja. Orožja, pred katerimi se bo svet zgrozil in padel pred nami na kolena. Da pa jih bomo izgotovili, moramo dobiti tekmo s časom. Uporabili jih bomo v najugodnejšem trenutku. Dolgo smo tolkli sovražnika in mu zadajali poraze. Medtem se je sovražnik razvil in mobiliziral vse svoje energije. Pripravil je ogromne količine orožja, ki mu samo trenutno nismo kos. Zato bodite pripravljeni, da se bomo še umikali. Umaknili se bomo do Siegfridove linije, na jugu do italijanskih Alp, in morda bomo zapustili celo nekatere dele Balkana. Vedite, da s tem, ko spraznujemo prostor, pridobivamo čas. Zavedajte se, da se umikamo načrtno. Dokler ni vojne na naših mejah, smo lahko brez skrbi. Tudi če Angleži prodrejo do Rena — čez reko ne bodo prišli! Sovjeti, ki dnevno jurišajo na naše utrjene linije, se bodo ustavili. Stabilizirali bomo fronto.

Mi v našem prostoru lahko obvladujemo vstajo nasprotnika in revolucije. Imamo dovolj sil, da zavrnemo tudi zračni desant. Ker sovražnik ne more izkrcati težkih tankov, ne bo prodrl v globino naše obrambe.

Kajpak, v glavah nekaterih fantastov so te reči drugačne. Jaz dobro vem, kaj se govori med vami, kdo širi alarmantne vesti in kdo je demoraliziran. Z nekaterimi smo že opravili, z drugimi pa še bomo. To so medli ljudje, ki ne verujejo v nemškega vojaka, pa tudi ne v Nemčijo in vase. Spomnite se, kaj nam je führer dolga leta govoril. Ali mislite, da je naše gibanje preraslo vse in postalo veliko, ker bojazljivci in omahljivci niso verovali v vodjo? Gibanje je zmagalo, ker so borci kljub najhujšim porazom fanatično zaupali vodji, in to v času, ko je kazalo, da bo vse skupaj pokopala katastrofa.

Bodite prepričani, da vera prestavlja gore. Mi moramo verovati v svoj narod, ker je to najboljši narod. Mi moramo verovati v svoj narod, ker ta narod želi svetu dobro in lahko vzpostavi red. Mi moramo verovati v svoj narod, ker ima najboljšega vodjo, kar se jih je rodilo v zgodovini človeštva».

General je vpil, kot bi tolkel s topovi, oči so mu vročično žarele in visoko čelo so mu pokrile kapljice potu. Zbor ga je zamaknjeno in vdano poslušal. Dvignil je kozarec z vodo, napravil nekaj požirkov in nadaljeval rezko, kot bi narekoval svoji tajnici:

«Zahtevam, da izvedete ukaze, ki jih boste dobili v nekaj dneh, ne da bi sejali še večji nemir med prebivalstvo. Razmere zahtevajo, da ste previdni pri uporabi sile. Delujte s prepričevanjem. Najostreje pa udarite po defetizmu v lastnih vrstah.

Totalna vojna zahteva totalno prizadevanje vseh. Na splošno premalo dela. Za vse štabe odrejam deseturni delavnik. Poleg tega bom zmanjšal štabe in ustanove. Domov naj se vrnejo tudi vse družine esesovcev in civilisti, ker nimajo kaj iskati v bojnem območju. Zahtevam večjo službeno odgovornost in borbenost. Ugotovil sem mlačnost. Neredki so pobegi zapornikov, skratka, strogost je popustila. Tudi vojna poročila so lažna. Ponovno grajam vsa pretiravanja pa preveliko porabo municije in goriva.»

General je dvignil oči od papirja — sveta jeza je vžigala njegove besede. Wolf se je zbal — kot po navadi — preveč vzplamtel in začel pretiravati. Večkrat se je prelevil iz generala v kaplarja in jim zmetal v obraz vse drobne napake in napakice, ki so mu bile prišle na uho.

Ko je izstrelil po njih vso kritiko za štabe in operativne enote, mu je zmanjkalo sape. Stegnil je roko po čaši z vodo, se odžejal in dejal strpno:

«Oprostite mi, moral sem biti oster, in zavedajte se, da bom vsak dan ostrejši. Smo sredi največjega spopada vseh časov. Ves svet je proti nam in nas hoče uničiti. Malodušni narodi so drago plačali svojo izdajo, ko so mislili, da lahko pravočasno skočijo iz drvečega Evropa-ekspresa. Ne verjemite, da bodo Anglo-Američani pustili narodom živeti. Ti ljudje se ženejo samo za svoj pogoltni imperializem. Sovjeti pa za svetovno revolucijo. Mi smo odvisni samo od svoje energij! Poroštvo naše zmage je vera v našega führerja, v narod. Svoje misli naj zaključim z Goethejevim izrekom:

«Nikoli ne sme človek in ne narod misliti, da je prišel konec. Izgubo posesti lahko nadoknadimo. Za druge izgube nas potolaži čas. Samo eno zlo je neozdravljivo — če narod sam dvigne roke od sebe.»

14

Generalovo delovno vnemo je nepričakovano pretrgala bolezen. Že nekaj dni je ležal v lazaretu. Moral se je sprijazniti z mirovanjem. Odrezan od sveta in dogajanja se je po dolgih letih vijugave poti naporov znašel naposled sam pred seboj. Ni bil ranjen, da bi lahko užival ob mukah zaradi prelite krvi za domovino. Napadla ga je zahrbtna infekcija, katere se je vedno bal, še več, celo predvideval jo je in se na vse načine varoval pred njo.

Zdravniki so mu dodelili lepo, generalu primerno sobico, z razgledom na kos modrega neba nad obrobjem gozda, kar je pomenilo sredi sivine mestnih ulic pravo razkošje in tolažbo za njegovega občutljivega duha. Poskrbeli so za arijska, lepo oblikovana dekleta, ki so se kot strežnice urno sukale okoli njega in mu bile vsak čas na voljo. Tudi visokih, plavolasih esesovcev s padalskimi avtomati ni manjkalo: dobro so ga zastražili in zavarovali — za vsak primer...

Njegovo zdravstveno stanje je bilo slabo. Dajala ga je vročica in nič mu ni teknilo. Vse, kar je hotel, so mu dali — ko pa so modrooka dekleta postavila jedi predenj, mu niso več dišale. Kar je na silo pojedel, je izbruhal, potem pa se je močno potil, da so ga strežnice po nekajkrat preoblačile. Od nenehnega letanja na potrebo so mu drhtele roke in klecala kolena.

Ker je bil navajen živeti z nenehnim občutkom moči, se je zdaj počutil zelo klavrno. Ves nesrečen se je smilil samemu sebi. Zdravnika, ki mu je povedal, da je zbolel za hudo infekcijo paratifusa, bi bil najraje spremenil v prah.

(Nadaljevanje na 6. strani)

V MOŠKI NAMIZNOTENIŠKI B LIGI

Ekipa Sokola naletela v Vincenzi na nepričakovano močan odpor

SOKOL — ARS VICENZA 5:4

SOKOL: Ukmar (III/2), Bole (II/4), Košuta (II/0.2)
ARS: Russo (III/1), Rizzi (III/2), Zaltron (III/2)
Sodnik: Mareletto (Vicenza)

Ukmar — Russo (15, 10)	2:0
Bole — Rizzi (5, 16)	0:2
Košuta — Zaltron (—17, 11, 10)	2:1
Ukmar — Rizzi (—17, 9, 17)	1:2
Košuta — Russo (14, —16, 8)	2:1
Bole — Zaltron (14, 17)	2:0
Košuta — Rizzi (—16, 8, 7)	2:1
Ukmar — Zaltron (14, 15)	0:2
Bole — Russo (19, 15)	2:0

Četrto kolo moške namiznoteniške B lige bi kmalu privedlo do presenečenja. Ekipa nabrežinskega Sokola je v nedeljo v Vicenzi z izredno težavo odpravila domačo ekipo ARS s tesnim izidom 5:4.

Domače moštvo je predstavilo na igrišču sicer tri tretjekategornike, ki pa so bili vsi dobro pripravljeni in trdno prepričani, da bodo v tem srečanju ohranili doma obe točki. Vse je tudi kazalo, da jim bo to uspelo.

V prvi tekmi je Ukmar klonil Russu, ki je bil za razred boljši od njega. Prvo presenečenje za nabrežinsko ekipo pa je bila že druga tekma, ko je Rizzi zelo gladko odpravil Boleta. Tudi Košuta ni zadovoljil, saj je prepustil set precej slabšemu Zaltronu. Ukmar je takoj nato zopet zgubil, tokrat z Rizzijem. Stanje je bilo torej 3:1 v korist domačinov. To je seveda povzročilo precej živčnosti v nabrežinskih vrstah. K zeleni mizi je stopil zopet Košuta in še enkrat zgubil set. Bole je v naslednjem srečanju izenačil stanje. 3:3, torej. Košuta je povedel goste v vodstvo, Ukmar pa slednjič zgubil. Stanje je bilo tako 4:4, preostala pa je še tekma Bole — Russo. Bole se je torej moral srečati s svojim najmočnejšim nasprotnikom. To je bila predvsem igra živcev. Odločujoča je bila prav Boletova izkušenost, ki je obrnila rezultat na stran Sokola.

Srečanje je bilo zelo zanimivo in napeto, ne moremo pa trditi, da je bilo na izredni kakovostni ravni. Obe ekipi sta zaigrali sicer dobro, vendar nekoliko neurejeno in neodločno. Vsekakor pa je na igro vplivalo preveliko prepričanje o zmagi nabrežinskih igralcev.

S. J.

Eisenstein

(Nadaljevanje s 4. strani)

gimi tudi filmsko obdelavo Marxovega Kapitala, dokler ni začel leta 1926 nov film: «*Generalna linija*», ki je bil pozneje preimenovan v «*Staro in novo*». Ta film je ob prikazu v javnosti doživel popoln neuspeh in s tem se je začelo nesrečno obdobje v Eisensteinovem delovanju. Že ob začetku izdelave je moral film opustiti in se lotiti drugega, z naslovom «*Oktober*», za deseto obletnico revolucije.

Tudi film «*Oktober*» ni imel sreče. Eisenstein je delal na njem po 14 ur na dan, navrtel je nad 70 tisoč metrov filma, a končnih 2.800 metrov je doživelo neusmiljeno negativno kritiko.

Leta 1930 se je odpravil na potovanje po Zahodu. Potovanje je trajalo skoro 3 leta; doživel je nova razočaranja in ob povratku v domovino ni bil njegov položaj prav nič rožnat. Nekaj časa je poučeval, poročil se je in šele leta 1935 je spet stopil k filmski kameri za svoj prvi zvočni film «*Bezin log*». Zaradi bolezni pa je moral delo prekiniti in opustiti.

Naslednji film so mu zaupali šele dve leti pozneje. Bil je to «*Aleksander Nevski*». V letu dni ga je dokončal in po osmih letih je z njim spet doživel triumf. Prvo predvajanje je bilo 23. novembra 1938 in ob tej priliki mu je Stalin dejal: «Sergej Mihajlovič, konec koncev si le dober boljševik.» Bitka, prikazana v tem filmu, velja za najboljšo v svetovni kinematografiji.

V letih druge svetovne vojne je nadaljeval delo na filmskem področju. Končal je prvi del filma «*Ivan Grozni*» in kmalu zatem je doživel prvi hud srčni napad. Ostali sta mu «dve leti naposodo», kot se je izrazil prijatelj, in res: v noči med 9. in 10. februarjem 1948 je umrl.

Občni zbor

(Nadaljevanje s 4. strani)

vsakdo, ki je dopolnil 14. leto starosti.

Nato je začela z delom volilna komisija (Stojan Kafol, Bruno Sferca in Nadja Kriščak). Kandidatna lista je bila že pripravljena. Za predsednika društva je bil izvoljen dr. Marjan Gregorič, za člane odbora — ki si bodo na prvi odborovi seji razdelili funkcije — pa: Klara Bevilacqua, Aleksander Furlan, Majda Mohorčič, Suzi Pertot, Ermes Sartori, Marjan Samec, Bruno Sferca, Tatjana Starc, Vojko Svagelj, Sergij Ukmar, Pavel Ugrin in Joško Znideršič. Nadzorni odbor sestavljajo Marij Martelanc, Stanko Pertot in Vladi Vodopivec, razsodišče pa prof. Boris Pahor, Anton Pertot in inž. Zorko Ščuka. V odboru sta zastopana tudi barkovljansko pogrebno društvo, ki ga predstavlja Marij Pertot, in cerkveni pevski zbor, ki ga predstavlja Savina Besednjak.

Barkovljani so se nato razšli z upanjem, da se bodo za društvo povrnili stari časi, kakor je v pozdravu obljubil novoizvoljeni predsednik Gregorič.

KOŠARKA

V MLADINSKEM PRVENSTVU

Kljub precej slabemu nastopu borovci zmagali v prvem kolu

Visok poraz Poleta v Gorici - Naraščajniki Bora premagani s košem razlike

MLADINCI

Bor — Ferroviario 42:35 (14:18)

Borova postava: Kapič 10, Koren 5, Francia, Barazutti, Deško 2, Zavadlal (k) 7, Šare 2, Valter Hrvatič 4, Martin Kralj 12, Stojan Hrvatič.

Prosti meti 4:16.

V prvem kolu mladinskega prvenstva so Borovi košarkarji premagali Ferroviario, pa čeprav so igrali zelo slabo. Že od vsega začetka se je našim fantom zataknilo in predvsem v napadu so po nemarnosti zgubljali dragocene žoge. V prvem polčasu so dosegli komaj 14 točk, kar zgovorno priča o slabi formi naših košarkarjev. V drugem polčasu pa je rešil kočljiv položaj presenetljivi Adam Kapič, katerega je Mari zamenjal s Stojanom Hrvatičem. Kapič je z lepimi protinapadi najprej izenačil, nato pa je še borovce povedel. To je dalo celotni ekipi nov pogum in polet, da so tudi ostali bolj sproščeno igrali in tako zmagali. Dobro se je odrezal tudi Leo Koren, medtem ko so drugi igrali daleč pod svojimi sposobnostmi.

Borov košarkar Martin Kralj

PRVENSTVO POMLAD

Splügen Go — Polet 104:49 (43:25)

Poletova postava: Tavčar, Guštin 12, Dolenc, Gantar (k) 25, Kraus 8, Starc 4.

Prosti meti 1:10.

Poletovci so v soboto v Gorici doživeli nepričakovano visok poraz. Igrali so sicer proti močnemu moštvu, takega spodrsljaja pa nismo pričakovali. Razlog je enostaven: poletovcem je manjkal trener Tavčar, ki je bil zadržan. Brez trenerja je ekipa igrala povsem nepovezano. Vsakdo je skušal sam rešiti položaj, medtem ko bi bilo treba «držati» žogo mirno in skrbno. Poleg tega pa je še vedno v Poletovih vrstah (zaradi bolezni) manjkal standardni igralec Edi Sosič. Skratka, ponesrečeno gostovanje.

Najboljši v Poletovih vrstah je bil ponovno Gantar, ki je bil tudi tokrat najuspešnejši strelec ekipe: Dosegel je namreč kar 25 točk.

NARAŠČAJNIKI

Servolana — Bor 54:52 (22:26)

Borova postava: Košuta 8, Sancin, Vatovec 4, Klobas (k) 25, Bertok 4, Ervin Žerjal, Ražem 5, Peter Žerjal 6, Kuret, Kalc.

Prosti meti: 10:26.

Borovi košarkarji so se v soboto v telovadnici v Ul. Caravaggio pomerili z močno peterko Servolane. Srečanje je bilo dokaj važno za naše košarkarje, saj sodita tako Bor kot Servolana v četverico tistih ekip (z Italsidrom in Interjem 1904), ki se borijo za vstop v kvalifikacijski del tega prvenstva. Po borbeni in izenačeni tekmi je Servolana, ki je zagrešila manj napak od borovcev, zasluženo premagala «plave». Ti so bili v začetku drugega polčasa zbegani. V 11 minutah igre so namreč dosegli le eno samo točko. Poraz je bil tako neizbežen in zaman je bil trud v zaključnih minutah, ko so borovci nadoknadili skoraj vso razliko. Gostje so zmagali, pa čeprav le z dvema borima točkama.

Najboljši v Borovih vrstah je ponovno bil Klobas (25 točk), Edi Košuta pa se je izkazal predvsem v obrambi.

* * *

Jutri bodo Borovi mladinci ob 19. uri igrali trening tekmo proti Lloydu. Srečanje bo v telovadnici Ginnastica.

Borovi člani pa se bodo spoprijeli v četrtek v prijateljskem srečanju s člani Italsidra. Srečanje bo na Občinah.

b. I.

NAMIZNI TENIS

V kratkem bo italijanska namiznoteniška reprezentanca opravila več srečanj proti igralcem iz LR Kitajske. GITeT je sklical za ta srečanja te igralce: Stefano Bosi, Stefano Malesci, Roberto Giontella (16 let) in Alberto Pelizzola.

Dekleta ne bodo nastopila.

PLAVANJE

Dr. Harold Henning, tajnik Mednarodne plavalne zveze je v Singapuru izjavil, da bo LR Kitajska čez nekaj dni vstopila v Mednarodno plavalno zvezo.

NOGOMET

Zahodnonemško mesto Köln se je odpovedalo organizaciji tekem za svetovno nogometno prvenstvo leta 1974. Köln je bil eno izmed desetih nemških mest, ki so jih izbrali za organizacijo nekaterih tekem tega prvenstva. Ker pa bi stroški za te tekme samo v Kölnu znašali približno 11,5 milijarde lir (organizacijski stroški, moderniziranje stadiona itd.), odigrali pa bi le štiri srečanja, so mestni očetje sklenili nameniti ta sredstva v druge, koristnejše namene. Kot kaže bodo zdaj te štiri tekme odigrali v Dortmundu, kjer je, kot kaže, mestna občina pripravljena odšteti 7 milijard lir za adaptacijo nogometnega stadiona.

DRUGE ŠPORTNE VESTI NA ŠESTI STRANI

ODBOJKA

V ženski odbojkarski prijateljski predprvenstveni tekmi je v nedeljo tržaška OMA premagala ekipo nabrežinskega Sokola s 3:2 (15:13, 14:16, 15:5, 5:15, 15:9).

ŠD Sokol iz Nabrežine obvešča, da bo sestanek vseh prijavljencev za namiznoteniški tečaj danes, 16. novembra, ob 17. uri v dvorani PD I. Gruden v Nabrežini.

SOCIALNI PROBLEMI

ŽIVLJENJE SE ZAČNE PRI 60 LETIH

Fausto Antonini

V zadnjih letih se je po vsem svetu začela razvijati razmeroma nova veda: gerontologija, to je znanost, ki proučuje probleme, značilnosti, bolezni in potrebe, ki jih prinaša s sabo starost. Pretežni del te znanosti se nanaša na probleme psihe, življenja in družbene ter individualne dejavnosti starih ljudi. In ker se predvideva, da bo konec stoletja vsaka peta oseba v Italiji stara nad 60 let, je razumljivo, kolikšno važnost predstavljajo ta proučevanja za bodočnost naše družbe.

Tako se je moglo ugotoviti, da si starejši ljudje prav nič ne želijo počitka, nedejavnosti, pač pa, da jim je potrebno živahno družbeno izživljanje. Osebno sem mogel ugotoviti, da ni prav nič težko, zaljubiti se pri šestdesetih, sedemdesetih ali osemdesetih letih. Včasih imamo vtis, da se v stare ljudi vračajo nekateri načini življenja, ki so značilni za doraščajočo mladino («stari ljudje so na neki način otroci» — se tudi reče), načini, ki ne vzbujajo zanimanja zaradi svojih negativnih, pač pa tudi bolj zaradi svojih pozitivnih videzov. Zdi se, kot bi se v njih porodila neka nova razpoložljivost, neko novo veselje, neka nova volja do življenja.

Tem velikim življenjskim sposobnostim ljudi, ki so že v letih, pa se v naši dobi postavljajo po robu ovire, ki jih je treba pripisati predsodkom in tudi neprimernim družbenim razmeram.

Naša družba ni pripravljena ustrezno in primerno izkoristiti življenjske sile starejših ljudi tako da bi jim nudila delovno mesto, na katerem bi mogle priti do plodnega izraza izkušnje, pridobljene v desetletjih dejavnosti.

Z druge strani pa rinejo v ospredje mladi ljudje, ki zahtevajo svoje mesto v družbi.

In tako prihajamo do protislovja, da vtem ko pri starih ljudeh velike psihične sile ter duhovne in čustvene možnosti ne upadajo, se občutno manjšajo pri njih družbene delovne možnosti, možnosti zaslužka in torej tudi «udobja» Z drugimi besedami povedano, vtem ko se veča potreba po denarju — pa naj bo to za potrebe, ki jih prinaša s sabo starost, ali zaradi tega, ker je več časa na razpolago, ali pa tudi zaradi večje sposobnosti uživanja in cenjenja najfinejših odtenkov življenja — se neizprosno krčijo in manjšajo dohodki.

More se reči, da velik del tegob, ki jih prinaša starost: pobitost, občutek praznine in utrujenost, «taedium vitae», tesnoba, razburljivost, vse to izvira iz protislovja med emotivno razpoložljivostjo in naraščajočimi zahtevami na eni strani ter dejanskimi možnostmi zaslužka na drugi strani.

Sistem socialne varnosti, ki predvideva obvezno socialno zavarovanje, krije v pretežni večini primerov le najmanjši del zahtev in potreb, ki jih prinaša s sabo starost: le tisti del ali bore malo več tega, kar je potrebno za preživitev. Drugim zahtevam, ki se izražajo tudi v zanimanju, ljubezni, v nekakšni vroči želji po človeških odnosih — ki je včasih še večja kot v prejšnjih življenjskih dobah, pa čeprav hkrati povsem drugačna — ni mogoče zadostiti z možnostmi, ki jih nudi sistem obveznega zavarovanja.

Naši predniki so nekoč dejali: starost je sama na sebi bolezen. Toda to je v fizičnem smislu vedno manj res. Bolezen starosti tiči v tem, da se imamo, da se čutimo stare in zato odveč, izločene in da nas družba odklanja. Bolezen je torej predsodek.

Ker pa tedaj, ko smo prekoračili določeno starost, ni lahko ostati vključen v aktivno dejavnost, nam ne preostane drugega — da bi mogli zadovoljiti naraščajočim zahtevam, ki jih prinaša s sabo starost — kot da pravočasno poskrbimo in preračunamo ter vnaprej določimo svoje bodoče potrebe in to že tedaj, ko je starost še daleč.

S tem, da izberemo zavarovalno obliko «po meri», predvidevajoč svoje bodoče potrebe na temelju sedanjih, moremo poskrbeti za starost, ki bo nadaljevala, celo povečala smisel življenjskih možnosti iz mladih in zrelih let.

Vsakdo si torej more vnaprej zagotoviti svojo bodočnost ter bodočnost zakonskega tovariša s tem, da seje danes, da bi lahko žel jutri. In to s tem, da ukrepa tako, da bi v starosti mogel razpolagati ne le z redno pokojnino, ki je namenjena le najnujnejšim potrebam, pač pa tudi z drugo pokojnino, ki bo omogočala, da bomo ohranili pri življenju in uresničevali vse izvedljive družbene interese ter medosebne in afektivne odnose, ki dejansko pripomorejo k temu, da živimo življenja vredno življenje.

Naravno, le gospodarska preskrbljenost še ne rešuje in ne more reševati vseh problemov, ki jih prinaša s sabo starost. Potrebno je premagati in porušiti še vedno razširjen predsodek, da stari ljudje niso več za rabo; vzpostaviti je treba nove družbene strukture, da bi primerno in v splošno dobro izkoristili delovne moči in izkušnje starejših ljudi; storiti je treba tako, da se bodo stari ljudje čutili upoštevane in ljubljene, dokler bo v njih le še iskra življenja. Skratka, sleherni stari osebi je treba zagotoviti možnost, da izrazi oziroma da uresniči svoje želje. Med temi pa je morda tudi tista, ki je predstavljala neuresničen sen skozi vse življenje.

vedri dnevi, začrtani v mladih letih s polico INA

Pojasnila, nasveti in pomoč pri 5016 agencijah, ki jih nahajamo na vsem ozemlju države

ISTITUTO NAZIONALE DELLE ASSICURAZIONI

RADIO TELEVIZIJA

TOREK, 16. NOVEMBRA 1971

TRST A

7.15, 8.15, 11.30, 13.15, 14.15, 17.15, 20.15, 23.15 Poročila; 7.05 Slovenski motivi; 7.30 Jutranja glasba; 11.35 Šopek slovenskih pesmi; 11.50 Saksofonist Randolph; 12.10 Pratika; 12.25 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Orkester Bevilacqua; 17.20 Za mlade poslušalce; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.30 Komorni koncert; 18.50 Veliki mojstri jazza; 19.10 Pesniški svet Srečka Kosovela; 19.20 Otroci pojo; 19.30 Nekoč je bilo; 19.45 Ameriške balade; 20.00 Šport; 20.35 Mussorgski: «Boris Godunov».

TRST

12.10 Plošče; 14.30 Tretja stran; 15.10 Juke box; 15.50 Oglej in Istra, zgodovinska oddaja; 16.00 Skladbe deželnih avtorjev; 16.20 Slataper: «Il mio Carso».

KOPER

6.30, 7.00, 10.00, 12.30, 14.30, 17.00, 19.15, 22.30 Poročila; 6.40 Glasba za dobro jutro; 7.10 Jutranja glasba; 8.45 Radio za šole; 9.15 Juke box; 9.30 20.000 lir za vaš spored; 10.05 Glasbena medigra; 10.15 Z nami je...; 10.30 Poslušajmo jih skupaj; 11.00 Sodobne melodije; 11.15 Igra orkester Suisse Romande; 11.45 Glasba in popevke; 12.00, 12.45 in 13.07 Glasba po željah; 14.15 Zbor «Verdi» iz Terama; 15.00 Prenos RL; 15.30 «Tako živimo na Krasu»; 16.00 Primorski dnevnik; 16.20 Pevka Marisa Cozza z ansamblom A. Vodopivec; 16.30 Med primorskimi pevci; 18.00 Operna glasba; 18.30 Ritmi za mlade; 19.30 Prenos RL; 22.15 Plesna glasba; 22.35 Glasba za lahko noč; 23.00 Spored RL.

NACIONALNI PROGRAM

7.00, 8.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 17.00, 20.00, 23.00 Poročila; 7.10 Jutranja glasba; 8.30 Jutranje popevke; 9.15 Vi in jaz; 11.30 Radio za šole; 12.10 Smash; 13.15 Italijanske balade; 14.00 Popoldanska oddaja; 16.00 Spored za otroke; 16.20 Za vas mlade; 18.15 Popevke in glasba za vsakogar; 18.45 Sindikalna oddaja; 19.00 Plošče; 19.30 Glasba s TV; 20.20 Donizetti: «Lucia di Lammermoor».

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 12.30, 13.30, 15.30, 19.30, 22.30, 24.00 Poročila; 7.40 Pojeta R. Carrà in S. Centi; 8.40 Orkestri; 9.50 Radijska priredba; 10.05 Popevke za vsakogar; 10.35 Telef. pogovori; 12.40 Alto gradimento; 13.50 in 18.05 Kako in zakaj; 14.00 Plošče; 15.15 Nove italijanske popevke; 15.40 Enotni razred; 16.05 Popoldanska oddaja; 18.45 Današnje plošče; 19.02 Zabavni tečaj francoščine; 20.10 Supersonic; 21.20 «Ping-pong»; 21.40 Nove italijanske popevke; 22.40 «Kdo je Jonathan?», sedmo nadaljevanje; 23.05 Lahka glasba.

III. PROGRAM

10.00 Koncert za začetek; 11.15 Sodobna italijanska glasba; 11.45 Baročni koncert; 12.20 Operna glasba; 13.00 Medigra; 14.30 Plošče; 15.30 Simfonični koncert; 17.30 Poezija Georgesa Seferisa; 17.35 Jazz danes; 18.30 Lahka glasba; 18.45 Irska eksplozija; 19.15 Vsakovečerni koncert; 20.15 Glasba za orgle; 21.30 24. mednarodni festival sodobne glasbe v Benetkah.

FILODIFUZIJA

8.00 Koncert za začetek; 9.00 Borodinove simfonije; 10.00 Nokturno Paderewskega; 10.20 Arhiv plošče; 11.00 Medigra; 12.00 Liederistika; 12.30 Interpreti danes in včeraj; 13.30 Wagner: «Der Ring des Nibelungen»; 14.40 Simfonična glasba.

SLOVENIJA

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 13.00, 14.00, 17.00, 18.00, 19.30, 22.00, 23.00, 24.00 Poročila; 8.10 Operna matineja; 9.05 Radijska šola za srednjo stopnjo: Zemeljsko površje se spreminja; 9.35 Slovenske narodne ob spremljavi harmonike ter z ansamblom; 10.20 - 12.00 Pri vas doma; 12.10 Lahek koncertni spored; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Vedri zvoki z domačimi ansambli; 13.15 Obvestila in Zabavna glasba; 14.10 Glasbena tribuna Puharja; 14.40 «Na poti s kitaro»; 15.30 Glasbeni intermezzo; 15.40 Majhen recital čembalistke Horakove; 16.00 «Vrtiljak»; 16.40 Z orkestrom Hollywood Bowl; 17.10 Popoldanski simfonični koncert; 18.15 V torek nasvidenje!; 18.45 Pota sodobne medicine; 19.00 Lahko noč, otroci!; 19.15 Minute z ansamblom Henčka Burkata; 19.25 Pet minut za EP; 20.00 Prodajalna melodij; 20.30 Levi: «Postaja v megli»; 21.20 Koncert lahke glasbe; 22.15 Glasba francoskih klavesinistov; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Revija jugoslovanskih pevcev zabavne glasbe.

ITAL. TELEVIZIJA

12.30 Kulturna oddaja: Kako se hranimo; 13.00 «I cavalieri del cielo», 7. nadaljevanje; 13.30 Dnevnik; 14.00 Francoščina; 17.00 Spored za najmlajše: Na dnu morja, lutkovna oddaja; 17.30 Dnevnik; 17.45 TV za otroke: Tednik za mlade, 18.15 Risanke: Daffy Duck, jeznoriti racman; 18.45 Nabožna oddaja; 19.15 Kulturna oddaja: Ukvarjajmo se s športom; 19.45 Šport in italijanske kronike; 20.30 Dnevnik; 21.00 Posvečeno otroku, II. nadaljevanje; 22.10 Oddaja za ženske; 23.00 Dnevnik.

II. KANAL

21.00 Dnevnik; 21.15 Habitat — človek in okolje; 22.10 Amalia Rodriguez.

JUG. TELEVIZIJA

9.35 TV v šoli: TV vrtec, Rodovitnost tal, 2 + 3, Stara Hrvatska država na Jadranu; 10.40 Ruščina; 11.00 Osnove splošne izobrazbe; 14.45 TV v šoli; 15.35 Ruščina; 15.55 TV vrtec; 16.10 Angleščina; 17.50 Tiktak: Vrtiljak ugank; 18.05 Risanka; 18.20 Obzornik; 18.35 Nastop ansambla The Seekers; 19.00 Mozaik; 19.05 Vzgoja za življenje v dvoje; 19.30 Električni mešalniki; 20.00 TV dnevnik; 20.35 Odporniška gibanja v filmski upodobitvi; 22.05 Literarni nokturno; 22.20 Poročila.

KOPRSKA BARVNA TV

20.00 Otroški kotiček; 20.15 Dnevnik; 20.30 Selina, TV film iz serije: Dipartimento S; 21.20 Glasbeno potovanje po Skandinaviji.

Uredništvo TRST Ul. Montecchi 6/II PP 559 Telefon 793 808 794 638
Podružnica GORICA Ul. 24 Maggio 1/1 Telefon 33 82
Uprava TRST Ul. Montecchi 6/II Telefon 795 823

Naročnina
Mesečno 1.100 lir — vnaprej: polletna 6.100 lir, celoletna 11.000 lir. Letna naročnina za inozemstvo 15.500 lir. V SFRJ posamezna številka 1.— dinar, mesečna 14.— din, letna 140.— din,
Poštni tekoči račun Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

PRIMORSKI DNEVNIK

Za SFRJ Tekoč račun pri Narodni banki v Ljubljani 501-3-270/1 «ADIT» - DZS, Ljubljana, Gradišče 10/II nad. telefon 22 207
Oglasi Za vsak mm v višini enega stolpca: trgovski 200, finančno - upravni 300, legalni 400, osmrtnice in sožalja 200 lir. «Mali oglasi» 50 lir beseda. Oglasi za tržaško in goriško pokrajino se naročajo pri upravi. Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana».
Glavni urednik Stanislav Renko
Odgovorni urednik Gorazd Vesel
Izdaja in tiska ZTT - Trst

ALIGA

IZIDI 6. KOLA

Vicenza - Atalanta	3:1
Juventus - Bologna	2:1
Mantova - Catanzaro	1:1
Milan - Cagliari	0:0
Napoli - Inter	0:0
Torino - Sampdoria	2:0
Roma - Varese	3:1
Verona - Fiorentina	0:0

LESTVICA

Juventus	10
Inter, Milan in Torino	9
Roma	8
Fiorentina	7
Cagliari in Napoli	6
Bologna in Verona	5
Vicenza, Mantova, Atalanta, Catanzaro in Sampdoria	4
Varese	2

Zaradi mednarodne tekme Italija - Avstrija prihodnjo nedeljo ne bo ligaških tekem.

BLIGA

IZIDI 8. KOLA

Arezzo - Modena	1:0
Brescia - Catania	0:0
Cesena - Livorno	2:0
Como - Taranto	2:0
Genoa - Sorrento	0:0
Lazio - Palermo	2:2
Monza - Perugia	1:0
Novara - Foggia	1:0
Reggiana - Reggina	2:0
Ternana - Bari	2:0

LESTVICA

Ternana	12
Palermo	11
Reggiana, Lazio, Perugia, Cesena, Bari in Taranto	10
Brescia, Catania, Monza, Novara in Reggina	8
Como	7
Foggia in Livorno	6
Arezzo in Genoa	5
Modena in Sorrento	4

PRIHODNJE KOLO

Bari — Cesena
Catania — Sorrento
Foggia — Arezzo
Genoa — Novara
Lazio — Monza
Livorno — Palermo
Modena — Reggiana
Perugia — Como
Reggina — Brescia
Taranto — Ternana

DLIGA

IZIDI 9. KOLA

Clodiasott. - Alense	2:0
Arco - Torvis Snia	1:0
Bassano - Valdagno	4:1
Bolzano - Mestrina	3:1
San Donà - Montebelluna	1:0
Pordenone - Lignano	1:1
Portogruaro - Monfalcone	3:0
Oltrisarco - Schio	1:0
Triestina - Malo	1:0

LESTVICA

Bolzano in Mestrina	14
Triestina	13
Clodiasottomarina	12
Portogruaro	11
Malo, Torvis Snia, San Donà in Monfalcone	10
Oltrisarco	9
Bolzano, Bassano in Montebelluna	8
Arco in Alense	6
Schio	5
Valdagno in Lignano	4

PRIHODNJE KOLO

Clodiasottomarina — Arco
Lignano — Valdagno
Malo — Bolzano
Mestrina — Bassano
Monfalcone — Alense
Oltrisarco — Portogruaro
Pordenone — Montebelluna
San Donà — Schio
Torvis Snia — Triestina

Tabor-Primorje 3:1

V nedeljo je v prijateljski nogometni tekmi v Sežani domači Tabor premagal proseško Primorje, ki nastopa v 3. amaterski ligi, z izidom 3:1

V NOGOMETNI D LIGI: TRIESTINA-MALO 1:0

Tržačani bližji vrhu

Triestina je po hudem spodrsljaju v Mestrah znova pričela svoj pohod proti vrhu lestvice. Na domačih tleh je namreč premagala Malo, v dokaz da ji lastno igrišče ni več tako «sovražno», točki pa je osvojila le po izredno trdi in večkrat nezadostni igri.

Nasprotnik je bil znan po svoji moči, ni pa nihče pričakoval, da bo v Trstu izbral «taktiko» pretepanja, katere se je lotil že od prve minute in je ob brezbrižnosti sodnika kmalu zdesetkal domače vrste. Najprej je moral z igrišča Truant, katerega je zamenjal Moretti, nato pa se je huje poškodoval Scichilone, katerega je trener premestil na levo krilo (kot povsem neuporabnega). Tudi Vastini, Rizzato, Bertoli in Brusadelli so bili deležni nič kaj prijateljske «pozornosti» s strani obrambe gostov.

Že po tem je jasno, da Triestina včeraj ni mogla prikazati lepe igre. Njen napad je tokrat precej pešal v zaključkih, predvsem zaradi slabega dne Vastinija, ki je mnogo grešil in v svojih napakah trmasto vztrajal, s čimer je pravzaprav prevzel vso krivdo za nizko zmago, saj bi v nekaj primerih lahko podal prostim tovarišem in s tem pripravil stoodstotne priložnosti. Rizzato je začel zelo obetajoče, kmalu pa je tudi on popustil; tako da se je od napadalne trojice še enkrat najbolj proslavil borbeni Bertoli, ta je edini, ki zna braniti žogo in prodirati tudi skozi najbolj gosto in trdo obrambo. Odlično je zaigral tudi Brusadelli, ki morda ni bil vedno preveč točen, je pa do zadnjega tekal po igrišču in opravljal ne samo svoje, temveč tudi Scichilonejevo in delno Morettijevo delo. Steber obrambe pa je bil tokrat prijetni Frigeri, ki se v takem «vročem» ambientu najbolje znajde. Svojega nasprotnika je namreč povsem nadigral, ko pa je bilo pretepanja precej, je še sam odgovoril nasprotnikom in spravil na kolena dva igralca (Bauce je moral celo zapustiti igrišče).

Torej groba tekma, ki ni mogla nuditi tehnično navdušujočih prijemov. Triestini pa je treba priznati, da se je tokrat res borila s srcem in je pokazala tisto zavzetost, ki ji bo v tem prvenstvu najbolj potrebna. V splošnem je bil torej tanjen nastop pozitiven, kakor je lahko pozitiven v takem primeru, videti pa bo treba, kakšne bodo posledice tekme, saj je v njenih vrstah precej poškodovanih. Sodnik pa je več igralcev tudi opomnil (v glavnem po nepotrebnem in v duhu neke delitve krivde, ki je na igrišču res ni bilo).

Edini gol je dosegel Bertoli z ostrim strelom izven kazenskega prostora, katerega odlični vratar kljub plovnemu skoku ni mogel braniti. Treba pa je poudariti, da je Triestina tudi v prvem polčasu zabeležila zadetek z Rizzatom, katerega strel se je odbil od vratnice, padel onstran črte, nato pa je žoga s pomočjo vratarja znova prišla na igrišče.

* * *

Prizorišče najvažnejše tekma devetega kola je bilo tokrat v Bolzanu, kjer je domače moštvo prepričljivo premagalo vodečo Mestrino in se ji pridružilo na čelu lestvice. Zaradi tega rezultata pa sta se vrhu približali tudi Triestina (ki ima točko manj) in Clodia-Sottomarina, ki je z zmago v Ali znižala svoj zaostanek na sami dve točki in tako nadoknadila, kar je zgubila s poraznim startom. Za to četverico, ki bo verjetno ostala na vrhu lestvice, se je znova prebil Portogruaro. Ta je nepričakovano visoko premagal Monfalcone, katerega ambicije so s tem popolnoma propadie. Važni zmagi sta zabeležila Oltrisarco v Schiu in Bassano, ki je napolnil mrežo Valdagna, katerega je na zadnji stopnički dohitel Lignano.

uk

Union — De Macori: Podlonjerci so le poredkoma pokazali pred nasprotnikovimi vrati nevarnejše akcije (na sliki)

ŠPORT NA TV

V četrtek zvečer bo italijanska televizija prenašala po drugem sporedu boksarsko srečanje težke kategorije Cassius Clay — Buster Mathis. Ta dvoboj bo v Houstnu. Začetek prenosa bo ob 22.30, dvoboj pa je predviden na 12 krogov.

Totocalcio

Atalanta - Vicenza	2
Bologna - Juventus	2
Mantova - Catanzaro	X
Milan - Cagliari	X
Napoli - Inter	X
Torino - Sampdoria	1
Varese - Roma	2
Verona - Fiorentina	X
Arezzo - Modena	1
Lazio - Palermo	X
Ternana - Bari	1
Lecce - Siracusa	1
Trani - Casertana	1

KVOTE

13 — 13.456.300 lir
12 — 287.800 lir

PRVENSTVO 2. AMATERSKE NOGOMETNE LIGE

V slovenskem derbiju v Štandrežu tesna zmaga Juventine nad Bregom

Prvi poraz ekipe iz Bazovice - Obe točki za Vesno v tekmi s S. Anno

Juventina — Breg 1 : 0

JUVENTINA: Cetul, Feliciano, Gergolet, Montico, Rupil, M. Tabaj, Marvin, Mian, Collini, Ferletič, Sirk (Klaučič v 25. min. d. p.).

BREG: Favento, Possega, Cermelj, Race, Vatta, Glavina, Zocchi, Micussi, Gasperotti, Grahonja, Causi, Taurian, Chermaz.

Strelec: v 25. min. p. p. Mian.
Sodnik: Enea Degano iz Vidma.
Koti: 5:2 za Breg.

Breg je v nedeljo nastopil na štandreškem igrišču v nekoliko okrnjeni postavi, brez Petarosa, Zonte, Čuka in Vižintina. Tudi domača ekipa se ni predstavila v običajni postavi: manjkali so v njenih vrstah Tabaj, Zin in Peric. Tretjič je Juventina igrala doma in prvič je (doma) prišla do zmage. Tekma ni bila kakovostno na vrhuncu, morda zato, ker je bilo obema ekipama preveč do zmage.

Brežani so prišli na gostovanje v Štandrež prepričani, da bodo odnesli vsaj točko, če že ne kaj več, a namera jim ni uspela. Domačini pa so bili še bolj potrebni točk in niso naredili napake, ki so jo do sedaj doma še vsakokrat: odprto igro. Ta način tekmovanja je sicer bolj privlačen za gledalce, a izgleda, da manj za položaj na lestvici.

V prvem polčasu so Brežani imeli veter v ugodni smeri, a ga niso znali izkoristiti. Nasprotno je Juventina z golom Miana dosegla prednost. Ferletič je v protinapadu z osebno akcijo prišel do položeja za strel. Streljal je, a vratar Favento je žogo ubranil. Pripravljen je bil Mian, ki jo je pognal v mrežo. To je bil navsezadnje edini zanimiv trenutek vsega polčasa, kajti sicer smo bili priča nekoordinirani igri, ki sta jo obojestransko nudili ekipi.

Že sam začetek drugega polčasa pa je pokazal namen Brega, da dohiti Juventino. Pritisk na vrata domače ekipe je bil hud in se je nadaljeval vseh 45 minut. Glavna hiba Brežanov, ki jim ni dopustila nobenega zadetka, je bila njihova živčnost in nepremišljenost. Nasprotno se je celotna ekipa Juventine strnila v obrambo in je bila nevarna le v nekaj bliskovitih protinapadih, ki pa ji niso prinesli novih zadetkov.

V tej tekmi je ustvarila Juventina vtis strnjene ekipe, ki je znala izbrati pravilno taktiko za ohranitev prednosti. Dobra režiserja akcij je imela v Monticu in Ferletiču. Po kondiciji pa je Breg vsekakor prekašal domačine in zlasti je bil gibčen trio Glavina - Mikuš - Grahonja.

D. R.

Vesna — S. Anna 3:0 (1:0)

STRELCI: v 44. min. p.p Kelemenic; v 13. in 20. min. d.p. Caharija.

VESNA: Kozlovič; Verzier, Botti; Nicolli (Rabusin), Skrem, Zudini, Caharija, Kelemenic, Švab, Milič (k), Graniero, 12 Potasso.

S. ANNA: Zebochin; Paronich, Giannella; Razza, Cimolino, Pilat; D'Ambrosio, Cadenaro, Zigante, Moro, Giachin (Bartole).

Trener Vesne Mandanicci je tokrat proti S. Anni poslal na igrišče standardno postavo, torej ni zagrešil napake, ki mu je bila usodna v tekmi z Aurisino. Vesna je tako, brez čudnih taktičnih nalog, zaigrala kot je treba in je povsem prepričljivo zmagala na tujem igrišču. Razveseljiva novost nedeljskega srečanja pa je bil ponoven nastop v kriških vrstah srednjega napadalca Švaba, ki je bil na tem, da prestopi v vrste Primorja. Švab je v nedeljo pokazal, da bo lahko Vesni še zelo koristen, kajti moštvo je pešalo prav v napadalni vrsti. Tu namreč ni bilo takšnih igralcev, če izvzamemo odličnega Caharijo, ki bi imel «čut» za gol. S Švabom, kateremu se je v nedeljo sicer poznalo, da je zadnje čase bolj malo igral, je ekipa bolj napadalna. Na sredini igrišča je vse v redu: Nicolli, Milič, Kelemenic, Graniero, to je četverica, katero zmore malokatero moštvo v tej kategoriji. Obramba pa je z novim vratarjem Kozlovičem odločnejša.

Vsekakor pa nedeljska zmaga ni bila tako lahek posel, kot bi to kazal izid. Domačini so se namreč trdovratno branili in kriški nogometaši so se morali močno potruditi, da so se lahko prerinili v nasprotno obrambo. Križani so namreč prešli v vodstvo z močnim Kelemenicevim prostim strelom, minuto pred koncem polčasa.

V drugem delu igre pa je Livio Caharija povsem prisebno izkoristil napaki domače obrambe in je dosegel še dva gola. Skratka, prepričljiva zmaga, ki je dala celotni ekipi novega poguma po slabi tekmi proti Aurisini.

b. l.

Staranzano — Zarja 4:1 (3:0)

ZARJA: Babuder, Bernetič (Metlika), Marc, Primožič, Križmančič S., Križmančič V., Bose, Bone, Grgič, Žagar, Kalc (Turco).

KOTI: 8:4 v korist Zarje.

Strelec za Zarjo: Križmančič S. (iz enajstmetrovke).

V tem kolu je Zarja doživela prvi poraz, katerega pa ni zaslužila. Izredno slabo sojenje je bilo glavni razlog, da so bazovski fantje že v začetku tekme zgubili pravi ritem.

Vse je kazalo, da bo Zarja iztrgala Staranzanu dragoceno točko. Bazovski nogometaši so pokazali dobro igro, kljub temu, da so že v prvem polčasu prejeli kar tri gole, ki jih je domačinom sodnik tako rekoč podaril. Gostje so pokazali precej solidno obrambo, ki je bila skoraj vso tekmo zaposlena, dobro pa so se izkazali nogometaši na sredini igrišča.

Prvi gol je precej demoraliziral Bazovce, ki niso takoj odgovorili. Domačini so ostali ves čas v premoči in so tako še trikrat pretresli bazovsko mrežo.

RAAL

MLADINSKI NOGOMET

Tudi nedeljsko kolo je bilo za naše mlade enajsterice dokaj neugodno.

Oglejmo si izide:

Začetniki

Breg — Fortitudo	2:1
Libertas — Primorje b.b.	2:0
Zarja — Inter SS	2:0

Naraščajniki

Juventina — Cormonese	0:5
San Sergio A — Union	1:0

Prijateljsko srečanje naraščajnikov

Vesna — Primorje	2:1

Mladinci

Gaja — Cremcaffè	1:3
D. Bosco — Breg	n.o.
Fogliano — Mladost	2:0
Audax — Juventina	1:1

V PRVENSTVU 3. AMATERSKE NOGOMETNE LIGE

Črna nedelja za slovenske enajsterice

Naša moštva so v treh tekmah prejela deset golov

Olimpija — Libertas Rocol 2:3 (0:0)

OLIMPIJA: Furlan (Roncelli), Štoka, Trampuš, Bezin, Starc, Blažina, Husu, Živec, Štoka L. (Škoda), Metelko, Nanut.

STRELCI: 16. min., 20. min. in 22. min. Mersini (L), 34. min. in 29. min. Metelko in 43. min. Škoda (vsi v drugem polčasu).

V nazadnjem popoldanskem dnevu, sta se na proseškem igrišču spoprijeli enajsterici Olimpije in Libertasa iz Rocola. Tekma je bila vseskozi nezanimiva in dolgočasna, kajti nobena od enajsteric ni pokazala lepe igre in niti dobre volje. Zmagali so povsem nepričakovano gostje, čeprav niso pokazali nič posebnega za osvojitev dveh točk.

Lahko mirno rečemo, da se je prvi polčas odvijal tako dolgočasno, da so gledalci kar zapuščali igrišče. Posebno prvi polčas ni pokazal nič posebnega, ker so igralci Olimpije napadali zelo neorganizirano, gostje pa so se branili s precejšnjo lahkoto. Če bo Olimpija igrala vedno tako ni dvoma, da bo podlegla vsaki ekipi. Pri Olimpiji nihče ni igral tako kot je sposoben. V prvem polčasu so bili Metelko, Bezin in Nanut (čeprav preveč preigrava) najboljši v vrstah Olimpije.

Isto velja za drugi polčas. Obramba se je (z izjemo Bezina) zopet pokazala kot zelo negotova, saj je v šestih minutah prejela kar tri gole. Na srečo pa so se fantje proti koncu tekme nekoliko «zbudili» in so dvakrat pretresli mrežo Rocola. Manjkalo je še nekaj minut do konca, in so na vse načine skušali izenačiti, a zaman, čeprav so imeli nekaj lepih priložnosti.

Opišimo še gola Olimpije: prvega je dosegel odlični Metelko, ki je mojstrsko z diagonalnim strelom ukanil vratarja, drugega pa Škoda, ki je izkoristil napako vratarja, ko ta ni pravilno prestregel Metelkovega strela.

Naj omenim se krasen strel Metelka: mnogim se je zdelo, da je dosegel gol, a moramo verjeti sodniku, ki je bil v bližini in je brez oklevanja nadaljeval z igro.

V nedeljo bo Olimpija počivala, upajmo, da ji bo to koristilo za prihodnjo tekmo proti De Macori.

D. U.

Demacori — Union 3:0 (1:0)

Postava UNIONA: Pavatich; Liessi, Muiesan; Vidal, Boico, Poropat; Delzio, Fontanot, Vicini, Nadlišek, Čok. Fortezza.

Union je v nedeljo doživel ponoven poraz, tokrat proti močni enajsterici Demacori. Kljub visoki razliki v golih, pa so nogometaši uniona igrali zadovoljivo. Že od vsega začetka so se namreč trdovratno borili z nasprotnikom in bi lahko tudi najprej povedli in nato izenačili, ko bi bili odločnejši v napadu. Prišla pa je ponovno na dan stara hiba, to je pomanjkanje odločnosti prve vrste neposredno v nasprotnem kazenskem prostoru. Gostje so bili seveda spretnejši in so tudi prešli v vodstvo. Z enim golom razlike se je tako zaključil prvi polčas.

V drugem delu igre so nogometaši Demacorija dosegli še dva gola, ki sta bila pravo darilo «nerazpoloženega» sodnika, ki je nato skušal popraviti napaki, s tem da je dosodil v prid Unionu enajstmetrovko. Tudi tokrat jo je streljal Poropat, ki pa je malomarno zapravil edinstveno priložnost.

b. l.

Cartimavo — Primorec 4:0

PRIMOREC: Vladimir Kralj, Pappatico, Sluga, Milkovič, Livij Sosič, Mauro Kralj, Stani Sosič, Teodor Možina, Bogdan Čuk, Valdi Možina, Šaina, 12 Kante, 13 Sinicco.

Primorec je v nedeljo doživel visok poraz proti enajsterici Cartimavo. Trebenski nasprotnik se je izkazal kot precej močna ekipa in je zasluženo zmagala. Nasprotno pa Trebenci niso zaslužili tako visokega poraza. Nastopili so z okrnjeno postavo zaradi odsotnosti Pavla Kralja. Zato je bil napad precej neučinkovit, saj smo zabeležili samo en nevaren strel proti vratom Čartimava in to že takoj v prvem polčasu z Valdijem Možino. Domačini so začeli pritiskati brez obstanka na trebenska vrata in so v prvih petih minutah dvakrat zelo resno zaposlili trebensko obrambo, ki se je s težavo reševala, imela pa je tudi nekaj sreče. Nato se je igra bolj umirila in razmerje sil se je uravnovesilo do 35. min., ko je Cartimavo povedel s srednjim napadalcem, ki je bil očitno v out-sidu. Sodnik pa je to prezrl.

V drugem polčasu enaka slika. Cartimavo je v naglih napadih resno zaposlil trebensko obrambo in je v 19. min. spet realiziral z desnim polkrilom, ki je sprožilo silovit strel pod prečko v mrežo. Trebenci so s težavo prihajali le do kazenskega prostora domačinov, ne pa do vratarja. V 29. min. je Sinicco zamenjal Stanija Sosiča, v 30. min. pa se je ponesrečil Mauro Kralj in zapustil igrišče. Primorec je ostal z desetimi igralci, Cartimavo je še naprej napadal in je zadel še dvakrat trebenska vrata v 39. min. Na splošno pa je Primorec zaigral precej slabo in če bo hotel doseči pozitivne rezultate se bodo morali igralci bolj posvetiti treningom.

BRK

TOTIP

1. — 1. Palecal	1
2. Mitzuko	X
2. — 1. Volucrer	X
2. Rigna	2
3. — 1. Salisbury	2
2. Mingo	X
4. — 1. Melania	X
2. Frammario	2
5. — 1. Cuper	2
2. Adriano	1
6. — 1. Virgilia	1
2. Berta Ash	X

KVOTE

11 — 323.897 lir
10 — 31.478 lir

Sklicani reprezentanci za tekmo Italija-Avstrija

RIM, 15. — Italijanska nogometna zveza je sklicala 18 igralcev za mednarodno nogometno tekmo Italija — Avstrija, ki bo na sporedu v soboto. Seznam sklicanih nogometašev je tak:

Napoli: Zoff in Perego
Bologna: Roversi in Cresci
Cagliari: Gori, Albertosi in Riva
Inter: Bertini, Bedin, Facchetti in Boninsegna
Roma: Bet in Santarini
Milan: Benetti in Prati
Fiorentina: De Sisti in Chiarugi
Torina: Sala

Jugoslovanska nogometna prvenstva

1. ZVEZNA LIGA

IZIDI 13. KOLA

Sutjeska — Partizan	2:1
Beograd — Radnički (K)	0:0
Vardar — Maribor	1:0
C. Zvezda — Sloboda	2:0
Dinamo — Radnički (N)	5:2
Sarajevo — Čelik	2:0
Hajduk — Borac	2:1
Velež — Željezničar	0:0
Olimpija — Vojvodina	2:1

LESTVICA

Crvena zvezda 20; Željezničar 18; Beograd 17; Vojvodina 16; Partizan 14; Sarajevo, Velež, Dinamo in Hajduk 13; Vardar in Radnički (N) 12; Sloboda, Čelik, Borac in Maribor 11; Radnički (K) in Olimpija 10; Sutjeska 9.

PRIHODNJE KOLO

Partizan — Velež
Radnički — Sutjeska
Maribor — Beograd
Sloboda — Vardar
Radnički (N) — C. zvezda
Čelik — Dinamo
Hajduk — Sarajevo
Željezničar — Olimpija
Borac — Vojvodina

2. ZVEZNA LIGA — ZAHOD

IZIDI 13. KOLA

Kozara — Karlovac	3:0
Istra — Ljubljana	1:0
Zagreb — Zg. plavi	3:1
Šibenik — Orijent	2:1
Mura — Jedinstvo	2:3
Železničar — Rudar	5:0
Rijeka — Junak	1:0
Trešnjevka — Varteks	3:1
Mercator — Split	

LESTVICA

Rijeka 19; Orijent in Varteks 17; Rudar in Jedinstvo 16; Šibenik, Istra in Kozara 15; Trešnjevka 14; Mura, Zagreb in Split 13; Mercator in Karlovac 11; Zg. plavi 10; Junak 9; Ljubljana 7; Železničar 1.

PRIHODNJE KOLO

Karlovac — Split
Varteks — Mercator
Junak — Trešnjevka
Rudar — Rijeka
Jedinstvo — Železničar
Orijent — Mura
Zg. plavi — Šibenik
Ljubljana — Zagreb
Kozara — Istra

SLOVENSKA NOGOMETNA LIGA

IZIDI 11. KOLA

Aluminij — Nafta	1:2
Slivnica — Rudar (T)	1:5
Koper — Slavija	1:1
Kladivar — Ilirija	0:1
Branik — Izola	2:1
Drava — Rudar (V)	2:1

LESTVICA

Ilirija 18; Slavija in Rudar (T) 15; Drava in Izola 13; Koper 12; Nafta 11; Rudar (V) in Branik 9; Aluminij in Kladivar 8; Slivnica 1.

SPORED 1. SPOMLADANSKEGA KOLA

Nafta — Rudar (V)
Drava — Izola
Branik — Ilirija
Kladivar — Slavija
Koper — Rudar (T)
Slivnica — Aluminij

ZAHODNA CONSKA LIGA

IZIDI 11. KOLA

Adria — Usnjar	3:1
Litija — Primorje	0:0
Tolmin — Zagorje	1:1
Hrastnik — Piran	0:2
LTH — Jesenice	3:2
Vozila — Triglav	1:1

LESTVICA

Litija 18; Vozila 16; Triglav in Primorje 15; Tolmin in Zagorje 11; Piran in Jesenice 10; Usnjar 9; Adria 8; LTH 5; Hrastnik 2.

SPORED 1. SPOMLADANSKEGA KOLA

Usnjar — Triglav
Vozila — Jesenice
LTH — Piran
Hrastnik — Zagorje
Tolmin — Primorje
Litija — Adria

Z vročičnimi očmi je zahteval od vseh treh zdravnikov, in sicer od vsakega posebej, da so mu predavali o tej bolezni. Slabi obeti so spremenili njegovo žalost v bes, ki mu je škodil. Podoben je bil zastreljenemu tigru, ki nikakor ne more doumeti, da ni več zmožen nevarnega skoka. Čeprav so mu zdravniki priporočali strog mir, je dal poklicati majorja Wolfa, človeka, ki ga bo razumel v urah dvomov in ga s svojim optimizmom dvigal iz hude krize, v katero je lezel kot plaz, ki se utrga z gore.

Celo major Wolf je težko skril presenečenje, ko je zagledal generala tako spremenjenega v belih rjuhah na železni postelji s kartonom diagnoze in krivuljastim diagramom temperature.

Bledo siva koža je mlahavo visela na ličnicah, pod očmi, ki so se z rahlim smehljajem zastrmele vanj, pa so temneli kolobarji, med katerimi se je dvigal šiljast nos.

«Gospod general! Kdo bi si mislil, da bi se vam lahko primerilo kaj takšnega... Niso me pustili k vam. Dan za dnem sem sitnaril,» je rekel Wolf in mu ves ginjen segel v roko.

«Naglejte se me, Helmut. Kaj so lopovi napravili iz človeka...»

Povabil ga je, naj sede k postelji. Šepetaje je govoril: «Čakal sem vas tako težko kot še nikoli. Samo vam bom zaupal, kar mi je v urah nespečnosti in v vročici prišlo na misel. Človek bi pobesnel ob nemoči...»

General je pomolčal in se nezaupljivo ozrl po sobi in k oknu.

«Helmut, govoriva tiho,» je položil prst na usta. «Poglejte pred vrata, če kdo slučajno ne prisluškuje, in zaprite okno.»

Šele ko je major ustregel generalovi želji, mu je le-ta šepetaje zaupal:

«Helmut, zastrupili so me. Satani!»

«Gospod general, saj to vendar ni mogoče... Saj ste vendar pazili, ker ste računali na to.»

«Na žalost, Helmut... Takrat ko bi se moral paziti najbolj, sem se pazil najmanj. Ali veste, kaj pomeni to, da so me prav zdaj, ko se že jutri lahko pojavijo ladje ob obali in padala nad gorovjem, položili kot dojenčka v posteljo? Predstavljajte si zmedo, ki lahko nastane. Jaz sem edini, ki poznam vse niti in vijake. Dve leti sem gradil obrambni sistem. Zdaj pa naj gledam s hlačami za petami, kako nas bodo pobijali partizani in podili Anglosasi.»

Major je potarnal z njim in poslušal, kaj vse so mu povedali zdravniki. Vedel je, da je generala več let mučil občutek, da bo zastrupljen. Dolgo se je teoretično ukvarjal s strategijo kemične in biološke vojne, in mnogo večerov sta se pogovarjala o tem. Posledica njegovih predvidevanj pa je kot bumerang udarila v njegovo varnost. S stališča, da se je v spopadu najprej treba vživeti v dušo in položaj nasprotnika, sta razglabljala, kaj pomeni uničiti poveljujočega generala in kako ga je treba pravočasno spraviti s poti. Bila sta si edina, da ga je zelo težko ustreliti; nekoliko laže bi ga uničili z mino presenečenja, še laže bi ga zastrupili, najlaže in celo brez posledic pa bi ga najbližji okužili z virusi hude bolezni... Odstraniti generala za daljši čas pa je bolj nevarna reč, kakor ubiti ga.

Glede na to možnost je imel general svojega kuharja, ki je vsak dan najprej sam pokusil, kar je skuhal. General je bil alergičen na prah in na umazanijo. Njegov kuhar in sluga sta morala po desetkrat v klet, preden se jima je posrečilo postreči generalu s pomarančami ali jabolki, ki so mu bila všeč. Zavoljo čistoče pa je adjutant skoraj prišel ob živce in je minilo leto dni, preden ga je general spodil na vzhodno fronto, ker bi se bil sicer obesil.

«Helmut, v vaših rokah sem. Pred nekaj dnevi, ko sem vas spravil iz vode, mi niti na misel ni prišlo, kako kmalu vas bom potreboval. Vam bom zaupal tajno preiskavo in mojo varnost v tej bolnišnici, dokler me ne bodo odpeljali v rajh.»

«Hvala za zaupanje, gospod general. Za vas bom storil vse, kar bo mogoče. Mislim, da je najvažnejše, da vas obkrožim z zanesljivimi ljudmi.»

«Prav imate. Računal sem na to. Pretipljite čim širši krog in ugotovite, kdo bi mi lahko kakorkoli škodoval. Zdaj sem pomirjen, mi je že bolje,» je dejal general in ga zadovoljno potrepljal s koščeno roko.

Potem sta se spustila v domneve, da bi poiskala sledi, ki bi Wolfa vodile v preiskavi.

«No, koga vi sumite, Helmut? Vi, ki ste seznanjeni z lopovi vseh vrst in z njihovo taktiko.»

«Tistega, ki bi z vašo odstranitvijo v tem trenutku največ pridobil. Če dovolite, izražam slutnjo, da ste postali plen sumljivih prijateljev. Morda belih podlasic? Ali pa političnih tekmecev tistega kova, s katerimi sem imel opraviti jaz.»

«Morda imate prav. Odkar govorimo o izkrcanju, so beli vsi iz uma. Nekateri so se spremenili čez noč. Mnogi so izginili kot krti pod zemljo. Da ne govorim o sovraštvu nasprotnikov, ki ste nanje namignili vi... Helmut, če hočem, da razkrijete skrivnost, se vam moram razgaliti kot spovedniku. Nikoli nisem z nikomer rad razpravljal o sebi. Vi o meni največ veste, pa kljub temu veste le malo. Zdaj sem mehak. Opozarjam vas, ne izkoristite moje šibkosti, ker bi vas to stalo glavo.»

Potem mu je naštel vse možne zlikovce, ki je naletel nanje v zadnjih desetih dneh. Povedal je, da je bil pri prezidentu in na večerji v Park hotelu.

«Helmut, ali so ljudje, s katerimi smo se zadržali zadnjo noč, neoporečni?»

«Nisem povsem prepričan, gospod general. Natakarji, ki so nam stregli, so vsi moji ljudje. Toda če se spomnim na podlasico Pewaleka, ki je vohunil za poveljnika, ni izključeno, da je poveljnik podkupil katero izmed teh tolikokrat prodanih duš... Pregledal jim bom drobovje. Moj šef bi bil po nasvetu vaših sovražnikov vsega zmožen. Možno je tudi to, da nameravajo v času vaše odsotnosti obračunati z menoj. Tudi jaz sem jim trn v peti. Vas se boje, ker jim ne pustite prostih rok, da bi zlahka obogateli. Ali se vam ne zdi, da bodo tisti, ki bodo imeli zlato, vrednote in denar, laže počakali na konec vojne, ne glede na njen izid?»

«O, Helmut, skoraj bi prezrl to možnost. Moj govor na zadnjem zboru poveljnikov jim je šel na jetra.

Toda nisva še izčrpala vseh možnosti. Medtem sem bil tudi pri šefu pokrajinske policije. Večkrat grem in si ogledam razmere v njihovem brlogu. Ta sicer uporabni jezuit me je počastil z neko grenčico, ki jo je tudi sam spil. Mislim, da nam je vdan. Preveč krvi je prelil, da bi od kogarkoli pričakoval boljše plačilo kot od nas. Kako vi mislite o njem?»

«Čeprav so mi verski fanatiki odvratni, ker je v njih nekaj nečloveškega, ga kar prenašam. Od tega imamo dvojno korist: do komunistov je dosti bolj okruten kot mi, pa tudi plavim in tistim v belem taboru, ki pričakujejo Angleže, je škodil dovolj, da bi lahko izgubil glavo. Zato dvomim, da bi bil zmožen nastopiti proti vam.»

«Nazadnje, Helmut, je še izjemna možnost.» Generalu so vročično zasijale oči in nekajkrat je nezaupljivo ošinil majorja. Potem pa je vprašal s prizvokom obžalovanja:

«Pevko, ki je pela na mojih sprejemih, poznate?»

«Seveda, gospod general. Na videz je čudovita.»

«Ne samo na videz, tudi drugače. Vi veste, da veljam v moralnem pogledu za vzor vojaka, ki živi zdržno, samo za svojo družino v rajhu.»

«Takšni tudi ste, gospod general.»

«To se vam samo zdi. V resnici pa nisem. Pevke in igralke so moja šibka točka. Morda zato, ker so nasprotje moje žene, ki jo visoko cenim in je izrazita mati. Toliko časa sem ločen od družine in obremenjen s samimi surovimi posli, da si nehote zaželim včasih tudi prave, tiste mačje ženske nežnosti, ob kateri lahko človek pozabi nase in na svet. Te stvari vi poznate,» je dejal general in preiskujoče ogledoval majorja.

«Seveda, gospod general. To je edino pametno. Te vrste ženske so pravi ventil za sprostitev prevelikih psiholoških napetosti.»

«Veseli me, da me razumete. No, bil sem tudi pri njej. Vi, kot psiholog, mi povejte, ali ima ženska vzrok za maščevanje, če pade prej, kot si želi, ali pa si celo sploh tega ne želi in pade?

(Nadaljevanje sledi)